

**Let Not The Light
Of Freedom
Be Extinguished!**

Serving in Ohio and Nationwide, over 200,000 American-Slovenians

Vol. 99 — No. 37

(USPS 024100)

AMERICAN HOME

AMERIŠKA DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

MILAN KRAVANJA 032798 1
1301 COURTHOUSE RD APT 1710
ARTINGTON VA 22201-2537

AMERIŠKA DOMOVINA, SEPTEMBER 18, 1997

ISSN Number 0164-68X

60¢

How Many Pounds of Fuel to Leadville?

We left home in the wee hours one September morning and arrived at Cleveland Hopkins Airport for a 7 a.m. departure.

Question: When you see a gasoline tank supply truck at a gas station, how many gallons of gasoline do you think that large tank trailer holds?

In aviation when a plane leaves one city to go to another city, the captain of the plane will tell the dispatcher how many pounds of aviation fuel he wants on board. He has to take into consideration to have enough fuel to be able to travel to two alternate cities in case his destination is closed for any reason: rain storm, thunderstorm, snow, or electrical problems, or whatever.

Anyhow, we left the gate on time, traveled 10 minutes to the takeoff runway. Then the captain made the announcement that flying time to Chicago ORD is 55 minutes and will be at that gate at 7:10. After we landed it took us another 10 minutes to get to our gate, so we were on time. I asked the pilot, "How much fuel did you use?" His reply was "7,000 pounds."

Aviation fuel weighs 6.8 lbs. per gallon, so if you divide, you get about 1,030 gallons were used. The plane was a Boeing 737 holding 110 persons. Our two alternate cities on that segment were Omaha, NE and Milwaukee, WI.

Then we flew on to Denver on a Boeing 757. From Denver we flew to Vail, CO and rented an auto. We drove on Rt. 70 to Rt. 24 to Leadville, CO.

My wife always heard about Leadville and wanted to visit; so we did.

We drove to Leadville, and got there about 2:30 p.m. We came to the first motel and inquired about a room for the evening. Wife asked the desk clerk if she knows of any Slovenians around there. The clerk asked why and we explained we were Slovenians from Cleveland.

The clerk said she was Slovenian, also, but married to an Italian. Her first name

is Alberta. She said 3/4 of a mile from here is a cemetery and told us how to get there; so we went.

St. Joseph Cemetery is large; about the size of one football field, 100 yards long and two hundred yards wide. The first half of the names we encountered were all Irish. However, walking around, we discovered another section with the names of old-time Slovenians: Brodnick, Frankovich, Plut, Brajkovc, Savoren, Gornick, Poderzaj, Zugel, Jakopic, Vidrik, Vidmar, Okorn, Klintz, Koshak, Ponikvar, Zalar, Zakrajsek, Koprivnikar, Breznikar, Lokar, Bradach. That is only one-half of the names we saw.

Later we went to dinner and when I was paying at the counter I asked a man if there were any Slovenians

living in the area. The man behind me waiting to pay his bill, spoke up. He said, "Hell yes, about 20% of Leadville is Slovenian."

At the hotel I asked the clerk how could I find out about the Slovenian history in Leadville. She said, "Go to the library, courthouse, or newspaper office." The next morning after breakfast on Harrison Street, the main part of town from where we were, across the street was the Leadville Mountain Democratic newspaper office. My wife said, "Let's go check."

It was about 9 a.m. when we went into the office. The lady there asked, "What can I do for you?" We replied we were from Cleveland and would like to find some Slovenian history. She asked if we were Slovenes; we said yes. She informed us she was a pure blooded Slovenian school teacher retired. She then went to work for the newspaper. Her name was Beverly Pologar. She told us about St. Joseph church built around 1894.

We went there to see it and what a beautiful inside painting, just like a little church in Slovenia. Father Trunk did most of the painting, then he was transferred to San Francisco where he died at age 101.

There is so much Slovenian history in Leadville we do not have space to write it all.

Beverly Pologar told us about a 90-year-old Slovenian who walks up to town every day. I can't think of his name, but he is very active with KSKJ — Kuss or Koss. Also on the tombstones there were many Martins. It must have been a popular name between 1880 and 1900. On most stones it was written the deceased was born in Austria, but the writing underneath was in Slovenian such as "Lay in Peace. *Naj v miru počiva.*"

On our way back we flew on a Boeing 737 from Denver to Cleveland. We sat on the runway for 20 minutes before take off, and flying time was 2 hours and 26 minutes. We used 1,200 lbs.

(Continued on page 2)

These youngsters try out the new double slide which was erected at Slovenska Pristava this summer under the guidance of Frank Kogovsek and his crew.

Celebrates 101st birthday

Congratulations to **Mike Vidmar** of Cleveland, Ohio who celebrated his 101st birthday on Sunday, Sept. 14th at Sterle's Restaurant in the company of his children, grandchildren and great-grandchildren and families.

Mike is still in fairly good health, and lives in the St. Clair Slovenian neighborhood. He is very interested in helping the Slovenian National Home and has been a life-long active supporter. Mike still attends the St. Clair Pensioners meetings. This month he walked from the Goodrich-Gannet Center on East 55th all the way to the Pensioners gathering on his own, with the aid of a cane.

Best wishes for continued good health to you, Mike, from all your many friends and family.

Fairport Harbor Slovenian Club celebrates 50 years of friendship

The American-Slovenian Club, 617 Third Street, Fairport Harbor, Ohio, founded as a non-profit corporation in the State of Ohio in 1947, is celebrating its 50th anniversary this year. The event will be marked with a series of events on Saturday and Sunday, Oct. 4 and 5 at the Club Room.

On Saturday a unique balinca tournament will start at noon. Individuals sign up, pay a \$5 entry fee and the teams are selected by random drawing so the event is more a fun time as opposed to the hard competition that characterizes team-event balinca tournaments. The tournament is single elimination and will be completed on Sunday afternoon. All the money will be allocated for prizes.

Saturday evening, from 5:30 to 7:30 p.m., a steak-pork chop, clam bake dinner will be served. The Club is moving its traditional last-Saturday-of-the-month steak fry back one week to correspond with the anniversary celebration.

Following the dinner a disc jockey will provide entertainment and music for dancing.

On Sunday, the highlight will be a return to the old

days featuring 25 cent beer and \$1 beef sandwiches. The beef will be spit-baked on a rotisserie outdoors.

The highlight will be a program at 3 p.m. honoring the founders. Present will be four of the still-living founders including Charles and Herman Kapel, Frank Zalek, and Joe Troha.

On the program will be Charles Ipavec, chairman of the Federation of Slovenian Homes; Jim Debevec, President of The Frances and Jane S. Lausche Foundation; Fr. Peter Mihalic, Slovenian pastor of Fairport's St. Anthony Church; Tony Petkovsek, long-time Slovenian booster and one of the founding members of the Cleveland Polka Hall of Fame; Joe Valencic and Cilka Dolgan, who will add a touch Slovenia with their singing; Fairport Mayor Tom Coffman; and a representative of Gov. Voinovich.

Following the brief program, live music will be provided for dancing under the tent which will be set up on the Club grounds.

"We are hoping that the members of the Club and many of the Slovenians from throughout the area and the other Slovenian Homes will join us," said Frank Sajn.

Sometimes you can have an enjoyable day just by standing around. I know I did last Saturday.

A friend invited us to attend an Amish auction in Holmes County, Ohio. Although it had rained all night and it was still drizzling in the morning, Madeline and I ventured south of Cleveland to see some of the beautiful rolling rural areas of Ohio. Along the way we noticed the leaves had not yet changed into their vibrant fall colors; and there was still some field corn growing. After a filling lunch at the Amish Door we traveled down the road apiece and found the auction going in full progress. People were sitting in a large tent while some folks were standing around the outside listening to the auctioneer talking a mile a minute.

It took a spell to figure out what he was saying and soon we began to interpret his rapid staccato voice barking out the bids. But we discovered you must be vigilant. People were bidding left and right and you had to watch carefully to see the actual bid. It could be a simple nod of the head, or a slightly raised hand.

There was a beautiful Amish hand-crafted high-chair being auctioned off. All of a sudden a bee came over to investigate and landed smack dab in my hair. I tried to brush him off and all at once an assistant auctioneer standing in front,

pointed at me and shouted, **HIEYEEYEEH!** The auctioneer immediately looked at me and said "25-25-25-25-25-do-I-hear-twenty-five-and-fifty" and looked over the audience. Whereupon a lady scratched her nose and the bid went higher.

My friend asked me if I was bidding on the high-chair. I waved my hand around as I said, "What bid?" Whereupon the auction lookout pointed at me and again exclaimed, "**HIEYEEYEEH**" and once more the auctioneer was pointing at me and saying, "30-30-30-30-30-do-I-hear-30-and-50?" so fast it sounded like a blur and took about one second to complete. I kept shaking my head "no" to let him know I didn't wish to bid further, even though in my own mind I hadn't bid at all!

I spent the rest of the time with my hands behind my back, kept my head still and my mouth shut. My friend, however, was somewhat bolder and ended up with some nifty items like an apple press for making cider. Even before the auction was over, people came over to look at it and offered him more for it than he had paid.

The auction and food stands were for the benefit of the local Amish school, so we purchased some Amish bread and jams. Unfortunately, I had my eye on a black raspberry pie for \$3.50, but it was gone in a blink of an eye. I was lamenting the fact for the next few hours, much to the annoyance of my lovely wife.

*

The Slovenian Cultural Gardens were part of the "One World Day" open

house celebrations held on Sunday, Sept. 14 at the Rockefeller Park gardens along Martin Luther King Boulevard of Cleveland.

Various nationality communities throughout the city sponsor a section of the park and beautify it with flowers while enhancing it with statues of famous people of their ethnic background.

The Slovenian Gardens were dedicated in 1932 but opened in 1938 originally as the Jugoslav Cultural Garden. They embodied Croatian, Serbian and Slovenian cultures. After Slovenia won independence, the area became the Slovenian Gardens by mutual agreement and declared so by a city ordinance in 1995.

Some of those honored with statues were Bishop Frederick Baraga poets Peter Njegos, Ivan Cankar, Simon Gregorcic and composer Ivan Zorman.

Unfortunately, those statues have long been the victim of scavengers and no longer exist.

A valiant comeback effort is being made by dedicated members of the Slovenian community to restore the garden. At the open house Sunday at 12 noon, the Kres Dancers put on a half-hour performance much to the delight of about 75 visitors. Various Slovenian pastries and refreshments were available throughout the afternoon.

Slovenians have one of the best locations in the park. It is beautiful and peaceful. However, erosion and vandals have done their evil deeds and much work remains to be done to bring the Slovenian section back up to the lofty standards befitting a superb nationality.

Much praise and heartfelt thanks are due to those dedicated individuals who have been working diligently on this project. Further support from the general Slovenian community will be sought in

100 WORDS MORE OR LESS by John Mercina

WHAT YOU CAN LEARN FROM A 10 CENTS BOOK!

While at a recent garage sale, a book entitled "The Pursuit of WOW" caught my attention. For a dime, how could I go wrong. On page 309, a quote from John R. O'Neil, from a book or an article, entitled "The Paradox of Success", made an impression on me. Titled, "This Good Thing...breeds This Monster", it states:

CONFIDENCE.....Sense of Infallibility

QUICKNESS.....Overhastiness

SHARP WIT.....Abrasiveness

ALERTNESS.....Narrow Focus

DEDICATION.....Workaholism

CONTROL.....Inflexibility

COURAGE.....Foolhardiness

PERSEVERANCE.....Resistance to Change

CHARM.....Manipulation

CAN YOU THINK OF ANY OTHERS?

the near future. As far as culture is concerned, Slovenians have never been second to anyone. We must continue this tradition.

* * *

Upon learning the results of our last contest there have been a few inquires seeking revenge upon your humble scribe. Therefore another contest is herewith begun. Here is the contest question:

What is a Hummer?

First prize is a one year extension of your American Home newspaper (it may not be original, but what the heck, it's worth \$30). Mail to Jim Journal, c/o American Home, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103 or call (216) 431-0628; fax: (216) 361-4088 or e-mail me at jim@buckeyeweb.com. In 3 weeks, we'll draw one winner from all entries with the correct answer. Like the last contest, you'll have to drive your brain in high gear to find the answer.

Adds to Cuckoo Saga

I'm been following your blueberry and cuckoo clock sagas. Tell Mr. and Mrs. Joe Baskovic that they won't even hear the clock cuckoo after awhile. It blends in with the house - when everyone there goes cuckoo.

Just a little levity.

--Dorothy Zitko
Willoughby Hills, Ohio

(Continued from page 1)
of aviation fuel: @ 6.8 per gallon = 1,765 gallons.

To answer the question at the beginning. Those big gasoline tank trailers haul between 8,000 to 8,500 gallons of automobile fuel.

--Author (temporary)
Anonymous

ED NOTE: The next question is how do the airlines get all those suitcases to the right passengers, Rudy?

SLOVENIANS ON INTERNET by Frank Tursic

Quite a few mentions have been made in the AD regarding birds in Slovenia. Perhaps below enumerated web sites dedicated to the birds will help you find some rare species of birds. These sites are taken from the Sept/Oct 1997 issue of the Web Guide Magazine.

- <http://www.upatsix.com>....web site for pet birds
- <http://www.fws.gov/~r9mbmo/homepg.html>....Office of Migratory Bird Management
- <http://netvet.wustl.edu/birds.htm>....an electronic zoo
- <http://www.acnatsci.org/bna/>....birds of North America
- <http://www.info-xpress.com/hawkwatch/>....a hawk watch
- <http://www.si.edu/natzoo/zooview/smbc/smbchome.htm>....Smithsonian Migratory Bird Center
- <http://theaviary.com/>....bird book reviews
- <http://www.petersononline.com/>....rare bird alerts

HAPPY BIRD HUNTING !!!

X Celebrity Cruises

Inaugural voyage opportunity for customers of Euclid Travel. Share in the excitement of Celebrity Cruises' newest magnificent ship, the **Mercury**, on one of its maiden cruises.

Exclusive Limited Time Offer!

Western Caribbean Cruise

Starting at \$1099 including air

November 16-23, 1997

Call 261-1050 Today!

EUCLID TRAVEL

22078 Lakeshore Blvd
Euclid, Ohio 44123

Personal Financial Management – Part IV

By Stane Kuhar

Over the past five years news stories in either print or electronic media have dealt with the topic of education and what "basic skills" will be needed for an adequate and functioning USA society and work force in the 21st century.

The general themes in the stories remain the same. The "information" revolution continues to move full speed ahead. More than just a basic high school diploma will be needed. People will have three-to-four jobs and/or careers during their working years. And people should get used to learning and "updating" their skills and knowledge over a lifetime.

If these themes are accurate one must ask the following: how will an individual or family in the USA be able to provide the means for a continuing or higher education while at the same time plan and prepare for other important life changes such as retirement and also provide basic necessities in contemporary society such as clothing, food, medical, shelter, and transportation?

The TaxPayer Relief Act 1997 (TRA97) at a minimum recognizes this concern and provides some options for individuals and families in regards to education "tax" relief.

The Sept. 11 edition of Ameriška Domovina reviewed changes for IRA accounts and the new "Educational Savings Account" (ESA). Two additional options are provided as credits in TRA97.

The first option for a person pursuing a "post-secondary" (eg., community college, technical school AFTER high school, state or private university) education will be the newly created "Hope Scholarship Credit." This credit will be available effective January 1, 1998.

What does the Hope Scholarship Credit provide?

The Hope Credit will be available to a taxpayer, spouse, and "dependent" children of a taxpaying household, whether the household files as a "joint" or "single" household taxpayer.

Starting with 1998 tax-year the first and second years of post-secondary education will allow for a maximum \$1,500 credit while for the third and fourth school years the maximum will be a \$1,000 credit. This credit will be allowed to be applied against the taxpayer's income tax (owed).

General guidelines in TRA97 note that the Hope Credit may be used for tuition and related book cost but not for room/board expenses.

The Hope Credit, like the Roth, IRA and ESA, is income discrimination tested. This means that if you exceed a certain household income level you may receive full, partial, or no credit at all. For households filing "joint" returns, the income level cannot exceed \$80,000 to receive full credit for the Hope Credit with partial credit granted for "joint" household incomes from \$80,000-to-\$100,000. Above \$100,000 no credit will be allowed.

For "single" household taxpayers the limit is \$40,000 with partial credit granted for income levels from \$40,000-to-\$50,000 and no credit allowed for incomes in excess of \$50,000.

The second option from TRA97 relative to education is the "Lifetime Learning Credit." Again, this will benefit the taxpayer, spouse or "dependent" child.

In a nutshell there will be an allowance of 20% credit on the first \$5,000 in tuition AND (education) expenses for this credit. The Lifetime Credit, however, will be effective June 30, 1998. Payments made before this date cannot be applied to this credit. By January 1, 2003 the dollar base will go to the first \$10,000. The Lifetime Credit will also have income discrimination testing. Full credit for "joint" household incomes cannot exceed \$80,000 with partial credit allowance for joint household incomes in the range of \$80,000-to-\$100,000.

For single household taxpayers the limitations are the same as with the Hope Scholarship: full credit for incomes not exceeding \$40,000 and partial credit for income ranges from \$40,000-to-\$50,000.

Two points on these two credits; You may use one or the other credit in a given year BUT NOT BOTH. But you may employ different "credits" for each student in a household. Therefore you may employ the Educational Savings Account for one student while at the same time use the Hope Scholarship Credit for a second student and the Lifetime Credit for a third student all in the same tax-year for the same taxpaying household.

Two important points to note. First, tax laws are subject to change. What may be

legal and valid today may be revised and considered as useless in one, two or any number of years in the future. The point being that financial planning decisions should not be made solely based on tax implications but on a number of factors. Therefore an individual or family should annually review their financial needs.

The second point is that there is no certainty today, or next year, on what, if any, impact the two credits, like the other changes made in TRA97, will have on various financial aid packages for students attending a post-secondary institution (eg., college).

Financial aid assistance from colleges or universities may begin to shrink by as early as 1998/99 due to changes resulting from TRA97.

(Next week: other educational changes).

(To Be Continued)

Mr. Kuhar is Branch Manager of Key Bank at Brookpark-Pearl in Cleveland.

SUPER DISCOUNT AIRFARES

Fly via major US Carrier

Seat Assignments • Freq. Flyer miles
Here are sample airfares: Cleveland to

MUNICH:	\$479
Los Angeles	from \$280
Rome	\$456
Phoenix	from \$264
Paris	\$392

Ticketing restrictions apply and are subject to change by the airline at anytime. Tax not included.

Celebrating 75 Years!

KOLLANDER WORLD TRAVEL

800/800-5981 • 692-1000

Slovenian School of St. Vitus

The mission statement of St. Vitus Slovenian School is to provide students through the use of the Slovenian language, sufficient knowledge to appreciate their cultural heritage.

Goals:

- To develop basic skills in communication through Slovenian language and song.
- To establish social relationships with Slovenian children from other communities.
- To foster awareness of pride in the Slovenian heritage and customs.

Admission:

St. Vitus Slovenian Language School is open to all children of Slovenian descent and children who exhibit an interest in learning

the Slovenian language and customs from preschool to eighth grade. Children must be four by September 30th of the current school year (no exceptions). Older children will be placed on an individual basis.

Registration will take place the morning of the first day of class on Saturday, September 27 beginning at 8:45 a.m. on the third floor of St. Vitus School. Class is from 9 a.m. until 11:30 a.m. every Saturday.

The registration fee is: \$100 for one child; \$150 for two children; and \$200 for three or more. (Fees can be paid in full or in two installments.)

Any questions call Martina Jakomin at 944-6997 or Muši Coffelt at 481-2488.

Specialists In
Corrective Hair Coloring

tina & brenda's

HAIR SALON

5216 Wilson Mills Rd.
Richmond Hts., Ohio 44143
461-7989 / 461-0623

Perkins

Restaurant

22780 Shore Center Dr.
Euclid, Ohio 44123
216-732-8077

Operated by Joe Foster

JOHN C. SKRHA
Democrat

Keep Ward 13 Councilman

X For Our Neighborhoods, For Safety, For Housing, For Jobs

KEEP WARD 13 STRONG: VOTE

Primary Tuesday, Sept. 30
General Tuesday, Nov. 6

Vote For Experience, Commitment and Integrity in Leadership

VOTE: JOHN C. SKRHA

X Councilman Ward 13
Democrat

Dear Ward 13 Resident,

It has been an honor serving you these past 4 years at City Hall and I am proud to represent you as your councilman.

It would be my privilege to continue representing you, the people of Ward 13. Together we will strive to improve safety, housing and employment for all residents as we head into the next millennium.

Your Neighbor,

John C. Skrha

Slovenian Mountaineering

AMERIŠKA DOMOVINA, SEPTEMBER 18, 1997

(Continued from last week)

Great Expeditions and Great Successes

The first major success was achieved in 1975 by a 21-member expedition led by Aleš Kunaver, which managed to complete the route up the south face of Makula that had been attempted in 1972. The team included the cream of Slovene mountain climbers. Seven of them reached the summit.

Marjan Manfreda, discovering a faulty valve in his oxygen bottle at the last camp, climbed the 8,457-meter peak without additional oxygen, an unprecedented achievement that set a new world record.

And so 15 years after their first Himalayan expedition, Slovenian mountaineers joined the ranks of the world's elite. The ascent of the south face of Makalu and the British ascents of the south faces of Annapurna and Everest were the greatest achievements yet accomplished being the first successful attempts at the rock and ice faces of 8,000-meter mountains.

Four years later, with an ascent of the west ridge of Everest, a Slovene expedition mastered one of the most logically demanding and grueling challenges posed by the mountain. The expedition marked the final phase in the classic expeditions by Slovenians. The 13-kilometer west ridge demanded exceptional logistical organization and coordination on the mountain itself. Two months of hard work were crowned when Njeg Zaplotnik and Andrej Stremfeli reached the peak, the first two Slovenians to summit the world's highest mountain.

The collective spirit which accompanied the team on this long and difficult ridge was not repeated on any of the later expeditions. A few years later, after a successful expedition to Jülung Kang in 1985, expedition leader Tone Skarja, although enthusiastic about the abilities of the young group, said somewhat nostalgically, "Great climbers, but I doubt they would have managed the west ridge of Everest."

South Face of Lhotse and Dhaulagiri

Another important year for Slovenian mountaineering was 1981, a year marked by a new generation of climbers and two major expeditions. In the space of little more than two months an expedition to Lhotse from

the south climbed the mountain's face but the final goal, the summit, remained out of reach. Aleš Kunaver, the expedition leader, gave priority to the younger members of the team. In poor weather conditions the 22-member expedition reached its highest point at 8,200 m before the climbers were beaten back by impossible weather.

Nevertheless, the climb will always be remembered for the outstanding achievement and bravery of Franček Knez and Vanja Matijević, who, in exceptionally risky conditions, climbed the edge of the face to the left of the main peak to rescue the expedition.

The south face of Lhotse was the greatest achievement by Slovenes climbing expedition-style in the Himalayas.

In autumn of the same year a very different expedition pitched camp beneath the 4,000-meter south face of Dhaulagiri. Its driving force was the Himalayan veteran Stane Belak-Srauf. With just six members the expedition was so limited in resources that they could not even afford to take along a doctor. This was the first time that Slovene climbers had attacked such a demanding face in Alpine style. Initially, the first 1,000 m. of the crumpling and overhanging rock was fixed with ropes, before Stane Belak, Cene Berčič and Emil Tratnik began an ordeal that lasted 14 days and which almost cost them their lives.

In nine days they climbed to the ridge at 7,800 m, from where no major obstacles stood between them and the summit. At this point they were warned by base camp that the temperature at 8,000 m. was minus 39 degrees C and that the weather conditions on the mountain would deteriorate dramatically during the night.

That night the wind shredded their only tent and Berčič was slowed down by severe frostbite. They ran out of cooking gas. After five days of wandering about and descending in heavy snowstorms, completely exhausted, they reached the shelter of the mountain's other face. Although the summits were not conquered, these two expeditions were considered the most significant ascents of the year, and the Dhaulagiri ordeal remains one of the most dramatic tales of Himalayan climbing.

The Nineties – A New Era

In the early eighties there was a change in attitude among mountain climbers towards the Himalayas and mountaineering in general. The Himalayas lost their primacy as the single-most desired goal; rather, they became one among the many challenges. Large-scale expeditions in which individual achievements could not be expressed began to lose their attractions. Alpine-style climbing came into fashion. The trend turned toward light expeditions of one or two roped parties carrying a minimum of equipment but capable of climbing a mountain or a mountain face without porters or fixed ropes. The techniques and the physical condition of climbers improved and the difficulty levels, which had for years been limited to VI+, increased to a point where the best climbers would be attempting levels eight, nine or even ten.

The new generation set new goals; they focused on the style and manner of the ascent, individuality and the technical challenge.

In Slovenia, as elsewhere in the world, climbers began to adopt criteria and standards which placed the method of reaching a goal before the goal itself. Until about 1981 it was easy to rank the most important events in Slovene mountaineering (generally the Himalayan expeditions), but later on, this was no longer possible. The focus of activity of our extreme climbers shifted to the overhanging granite faces of the 6,000-meter Himalayan peaks, and to Patagonia.

Between 1983 and 1987 Franček Knez, Janez Jeglič and Silvo Karo, who were to become the leading trio in the nineties, climbed four technically extremely demanding routes on Fitz Roy, Cerro Torre and Torre Eger, which experts rank among the most difficult climbs in the world.

The stories surrounding these dangerous ascents all but made supermen of these Slovene climbers.

In the Himalayas, too, there was no shortage of outstanding achievement. Slovene climbers were climbing close to conquering all 14 of the 8,000-meter peaks, a campaign which included a series of exceptional ascents. Besides the technically demanding ascents in the Andes, the Himalayas and the Karakorum, the decade was marked by two solo climbers, Tomo Cesen and Slavko Svetičić. Solo climbing is a

discipline that even among the world's best mountain climbers is more an exception than the rule. And one in which the smallest mistake can be fatal.

In 1987 Cesen climbed a new route on K2, followed by an ascent of the north face of Jannu (7,710 m) in 1989 and a year later the south face of Lhotse, which is considered one of the greatest achievements in the Himalayan range. Slavko Svetičić earned his reputation by solo climbing the most demanding routes in the Central Alps. And with the experience gained he turned to the Himalayas, which he solo climbed the west face of Annapurna.

In the meantime mountaineering by Slovene women was also reaching distinguished heights. Marija Frantar conquered the summit of Nanga Parbat, Ines Božič Skok was the second woman to set foot on the summit of Cerro Torre and the first woman to repeat some of the most demanding routes in the Dolomites, while Marija Stremfeli, the first Slovene woman to stand on Mount Everest, also conquered Broad Peak and Cho Oyu.

Slovene Mountaineering Today

The requirements of modern mountaineering are clear: the highest, the toughest, and in good style. The Golden Ice-Ax of 1991 the international prize for the greatest ascent of the year, was awarded to Marko

Prezelj and Andrej Stremfeli for the first Alpine-style ascent of the north-west ridge of Kanchenjunga (8,476 m).

A year later the two climbers conquered an impressive ascent on Menlungtse (7,181 m). Vanja

Furlan solo climbed the west face of Langshisa Ri (6,427 m); Iztok Tomazin and Marko Car skied down the Gasherbrum, and the Karničar brothers skied down Annapurna.

By setting foot on the summit of Annapurna the Slovenes conquered the last remaining 8,000-meter peak and concluded a chapter in Slovene mountaineering history.

The Golden Ice-Ax for 1996 was awarded to Vanja Furlan and Tomaž Humar for their important ascent of the north-west face of Ama Dablam (6,856 m).

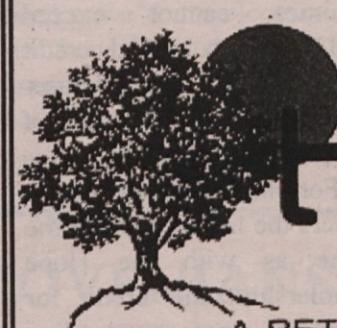
The future development of Slovenian mountaineering lies in the earth's forbidding and undefeated rock faces and in the young climbers who have already proven that Slovenes are determined to remain in the distinguished company of the world's best mountain climbers.

--Ines Božič Skok
Adria Airlines
In-Flight Magazine

Al Koporc, Jr.

Piano Technician
(216) 481-1104

Independent and
Catered Living

Hilltop Village
A RETIREMENT COMMUNITY

- Private garden apartments
- Housekeeping
- Planned activities
- Transportation
- 24 hr. Emergency Pull Cord
- Free Laundry Facilities
- Nutritious Meals
- No endowment or entrance fee

Call us today for a lunch and tour

25900 Euclid Avenue

Euclid, Ohio 44132

261-8383

Ask the Travel Expert

By Patricia Coil,
Euclid Travel

Question: I want to take my cat, Tommy Whiskers, with me in the cabin when I fly to California to start a new job next month. Is this possible?

Answer: Yes, but you will have to do some advance planning. All the major domestic airlines allow a very small number of cats, dogs, or birds to fly in the cabin with a ticket passenger, as long as the pet carrier can fit under the passenger's seat. Each airline has guidelines as to how many pets can be carried during a flight. For instance American Airlines allows 7 pets per flight, 2 in first class and 5 in coach, while Continental limits pets to 3, 1 in first class and 2 in coach.

Your travel agent must call the airline, when you are making your travel arrangements, to find out if there is room for your pet on that particular flight and to tell the airline that you intend to fly with your pet in the cabin. The airline will enter that information into their computer and check to make sure space is available. You can not just appear with a pet and expect to be allowed to fly with it, if you have not made prior arrangement.

Question: Is it necessary to tranquilize my cat before the flight?

Answer: You need to discuss this with your veterinarian. Dr. Roy Buss of Tyler Animal Clinic, says if your cat is accustomed to

riding in a cat carrier and doesn't spend his time howling and screaming (like mine does), you probably don't have to tranquilize it, but you should always check with your pet's vet for travel advice.

If you were traveling with a caged bird, your vet would be able to recommend the type carrier you will need and to take care of your bird's special needs. Birds should never travel except in the cabin said a representative of the West Geauga Veterinary Hospital, because in the cargo area birds may succumb to fumes.

Question: What other pets, besides dogs, cats, and household birds, are allowed to fly in the cabin with a ticketed passenger?

Answer: Continental allows rabbits and pot-bellied pigs. Delta allows rabbits, hamsters, ferrets, and guinea pigs. Carnival allows rabbits and guinea pigs.

If you need more information about the regulations concerning traveling with pets call Euclid Travel at (216) 261-1050. Euclid Travel's agents are knowledgeable about the current U.S. Department of Agriculture rules concerning pets and travel.

If you have a question related to travel, write this newspaper or call Euclid Travel, 22078 Lake Shore Blvd., Euclid, OH 44123 or e-mail us at euclidtl@harborcom.net and the answer will appear in this column.

If you must sit for hours on end, such as during a long drive, doctors suggest you use a cushion to support the small of your back.

1.9% FINANCING Available on New 1997 Golfs & Jetta!**

1997 GOLF GL

Air conditioning, premium stereo cassette, rear wiper, factory alarm.

\$149* Per Mo.
36 Mos. Lease

\$1295 Down Payment

\$2069 Total Due on Delivery (Includes Security Deposit)

1997 JETTA GL

Air conditioning, AM/FM stereo, cassette, cruise control, clear coat paint.

\$169* Per Mo.
36 Mos. Lease

\$1295 Down Payment

\$2114 Total Due on Delivery (Includes Security Deposit)

1997 JETTA MUSIC EDITION

Factory alarm, air conditioning, AM/FM stereo, cassette, CD changer & alloy wheels.

\$189* Per Mo.
36 Mos. Lease

\$1295 Down Payment

\$2134 Total Due on Delivery (Includes Security Deposit)

*All payments are closed end leases plus tax, title. 10,000 free miles per year. One vehicle available at each price. Several others at similar savings. **With approved credit. Ends 9-21-97.

ED PIKE

9647 Mentor Ave.
Mentor, Ohio 44060
942-3191 • 357-7533

Open Mon. & Thurs. Till 9 p.m. Tues, Wed., Fri. & Sat. Till 6 p.m.

Regarding Mountain Climbing Article

Editor:

I did not see a name attached to the article on Slovenian mountain climbing thus I am addressing my comments to you.

My maternal grandfather Dr. Josip Tominek, the director of the Maribor Gymnasium, was a great proponent of mountain climbing since his youthful years and has an ascent to Triglav i.e. "Tominsko Pot" named after himself and his brother. For many years he was the editor and sometimes the sole writer of "Planinski Vestnik." A short review of that journal would quite easily fill in some of the gaps in the article.

It is my impression that alpinism in Slovenia was sparked by a Dr. Emil Kugy, a Czech, who inspired a lot of the climbers of my grandfather's generation.

When the refugees in 1945 were settled in the DP Camp Peggets in Lincz, Ost Tirol, they were placed right under the Lienzer Dolomites, which could not resist the efforts of one of the Cops, I don't remember the first name and they fostered and sponsored climbing expeditions to the Laserz range and essentially ran a rock-climbing school. My brothers and I were taught by them and in the ensuing four years climbed many a peak in the area, singly and jointly.

My brother Stan was big for his age and did many tours with Jerman, Fr. Peterlin, Grgorc and others. Some of those climbers - Slovenians all - then continued their climbing

careers in the Andes and made several first ascents which our Argentine friends know more about; I believe one of the Arnež crew was very active there. Another of that high flying crew was Dinko Bertoncelj but our South American friends can tell us more about that.

I find it fascinating that a Valentin Stanic was the second man on the Grossglockner, a mountain I first climbed in 1946 at age 12 and yearly thereafter until our departure for America. Two ascents were made from Kals and one from the Pasterze glacier.

The climb, as I remember it, was not much of a true climb, more a scramble over rocks and some significant snow-field walking. As it happens I was just at the glacier last month and there is a major decrease in its size. In 1948 the glacier was very rugged with many crevasses. This time it is almost flat and much thinner. The upper ice fields seem much smaller; one can see the ribs of the mountain.

Forgive my side-trip into nostalgia, but there are quite a few of the old Slovenian alpinists around, even if we are no longer active. I know the mountains are in my blood for my parents did their courting in the mountains, accompanied by Dr. Joze Kroslj, a priest friend. My brother Stan is more active and climbs Mt. Whitney every year.

--Tine Mersol
Chagrin Falls, Ohio

Donation

Thanks to John Kozina of Richmond Heights, Ohio who donated \$20.00 to the Ameriška Domovina.

Donation

Thanks to Frank Bogatay of Strongsville, Ohio who donated \$20.00 to the Ameriška Domovina.

SIMS BROS. BUICK, INC.

21601 Euclid Ave.

481-8800

SIMS CHRYSLER PLYMOUTH, INC.

20941 Euclid Ave.

692-3900

486-5882

HOFFMAN T.V. SERVICE-SALES

Expert VCR, Stereo, and T.V. Repair
Fast Professional Service
Buy - Sell - Trade

MELVIN S. HOFFMAN
Owner

692 East 185 St.
Cleveland, Ohio 44119

SIMS BROS. BUICK, INC.

21601 Euclid Ave.

481-8800

SIMS CHRYSLER PLYMOUTH, INC.

20941 Euclid Ave.

692-3900

News from the Euclid Pensioners Club

AMERISKA DOMOVINA, SEPTEMBER 18, 1997

Fall is almost here and the Euclid Pensioners are looking forward to a new season of activities. Join us October 1st at our Poor Man's Raffle starting at 1 p.m. at the Slovenian Society Home on Recher Avenue. This is a special, once-a-year fund-raiser that will certainly please everyone. A donation of only \$10 gives you a chance to win one of the \$800 in prizes with the top prize being \$500. There will be no monthly meeting that day, instead you will be serenaded by our talented musician members as you partake of complementary delicious food and beverages. For tickets call Frank Kosten at 946-3878 or see any Pensioner member. Tickets are selling fast and only 200 tickets will be sold, so get your tickets now.

On December 3 we will be having our annual Christmas dinner. This is one of our best attended activities of the year and you certainly will want to be a part of it. Music again will be by our talented musician members and, of course, a delicious, full course dinner prepared by the Ladies Auxiliary of the Hall will be served. Tickets are \$8 for members and \$10 for non-members. Frank Kosten has tickets at 946-3878.

Speaking of members, why not become a member if you are not one already? Come to one of our meetings held at 1 p.m. on the first Wednesday of every month at the Slovenian Society Home in Euclid and see

what we are like. We always begin our meetings with entertainment and follow them with a social. See how many of your old friends are members and then make some fascinating new friends. As I write the word "old" I wonder how that word will be taken. Did I mean "old" as a friend for many years, or "old" as an elderly person? If you are a member of the Pensioners, you are not old. Old people sit at home and do nothing. We are all active, alive, and young-at-heart. Join us!

Summer has gone but left us with many pleasant memories. Our picnic in July was very well attended and enjoyed by all. August gave us a fantastic style show put on by members, and in September we had an interesting letter about Georges. Ask our member George Knaus about that one.

Unfortunately we have lost some of our members. Condolences are being sent to the families of Margaret Kikol, John Pozu, Rose Vicic and Josephine Hoffert.

Get well soon wishes are being sent to Bob Lamm, the husband of our President Dorothy Lamm. We hope to see him back soon at his post at the door to the Hall.

Remember our two activities, the poor Man's Raffle and our Christmas party. Join us and have a good time.

Patricia A. Habat
Recording Secretary

American Slovenian Club of South Florida

The American Slovenian Club of South Florida met on Sunday, Sept. 7 at Nob Hill Recreation Center in Sunrise, Florida. Ed Blatnik presided.

Our beloved president, Ellie Meuser died on July 23 of complications from injuries suffered in an automobile crash on April 19. She was an active member of our club and was in her 11th year as president - a record tenure. Her husband, Stan Meuser, provided a written account of the tragic events that ended in Ellie's death, to advise the members of what had transpired. They live forever, who are loved in memory.

Theresa Finn of Oakland Park, FL was a first time guest. Gloria and Jack Berfield of Boca Raton, FL joined our membership on their first visit. Upon request, Jack brought his keyboard accordion into the hall and entertained with some old Slovenian melodies. Together with Ed Squirlock on the accordion and Emil Podracky on the guitar, they formed a trio par excellence. All this on Jack's first visit. We are looking forward to more of the same. Plus lis-

tening to Jack playing the button box.

What we lacked in quantity of members was made up many times in quality. It was a delightful get-together during the Florida summer doldrums. The food on the table is always an attraction and this meeting was no exception. Pot Luck brought a variety of tasty creative dishes, enjoyed by all.

September birthday celebrants are Amelia Bogus, Paula Beavers, Angela Monahan, and Jack Berfield. Marie and Ed Squirlock and Marlene and Stephen Valpatic have September wedding anniversaries.

In your prayers and in your hearts remember those on the sick list, namely Dorothy Punchak, Mildred Jaeger, and Mary Atkison.

The Nob Hill Recreation Hall will not be available for the November meeting. A nominating committee has been appointed and election of officers will take place at the October meeting.

Charlotte and August Gselman, and Tillie Hocevar traveled to Slovenia this summer. Stanislav Gorton has an extra special reason for a trip to Slovenia this

month - to be married. He will return to the USA with his wife. Congratulations and best wishes.

While some of us were taking it easy the past few months, Jo Gregg was competing in the Senior Olympics. A 5-foot, 100-pound picture of good health, she ran and won six races against the fastest American women her age - which happens to be 85 years. We are proud of you, Jo. Good Slovenian genes.

Some time back, my son got a good bill of health from the doctor following a physical examination. David commented, "Guess I'm doing something right." The doctor's comeback was, "Good genes."

Former members Olga and John Ribic moved to a retirement facility in Naples, FL, near their daughter. They are well past retirement age (John is over 90), adjusting to the mode of being assisted, and enjoying the new life.

Next meeting is October 5. Phone (954) 561-8270 for further information.

--Paula Beavers,
Treasurer

St. Vitus Alumni

News

-- 10th Anniversary -- 1987 - 1997

to continue a higher education. The cost of tuition is unbelievable and any help received, regardless of the amount is truly appreciated.

Through the years our Alumni scholarships have helped many deserving St. Vitus graduates. According to our Treasurer, the amount we had to start with was little. For our 10th Anniversary year 1997 we are proud to inform you nine \$500 scholarships were awarded to students enrolled in a Catholic High School.

The fortunate top students selected were:

John Adamission, David Griffin, Heidi Jackson, Trudy Jordan, John LePilley, Kelly Null, Maya Smith, Rebecca Wilson, and Lauren Yarmach.

Sincere congratulations are extended to all of you from our St. Vitus Alumni officers and members. May you continue to fill us with pride as your gift to us. May you be guided by our patron St. Vitus whose name we bear.

--Fran Nemanich

Zucchini Casserole

4 unpeeled zucchini, sliced $\frac{1}{2}$ -inch thick
1 cup water
 $\frac{1}{2}$ teaspoon salt
 $\frac{1}{2}$ cup onions
 $\frac{3}{4}$ cup shredded carrots
1 $\frac{1}{2}$ tablesp. Butter
1 $\frac{1}{2}$ cups Pepperidge Farm Cubed Herb Seasoned Stuffing mix
1 cup cream of chicken soup
 $\frac{1}{2}$ cup sour cream
Salt, to taste

Wash and cook, covered, unpeeled zucchini in salted water until tender, about 12 - 15 minutes. Drain. In saucepan, cook onion and carrots in butter or oleo until tender. Stir in stuffing mix, soup, and sour cream. Fold in the zucchini. Adjust seasoning. Place in buttered casserole and bake covered at 350° for 35 minutes.

ELECT JOSEPH J. MARCOTTA MAYOR OF CLEVELAND

Life long resident of Cleveland
• Parent • Teacher • Attorney
Member of St. Mark Catholic Church

Graduate: Benedictine High School 1966
Findlay College 1970
CSU - Cleveland Marshall College of Law 1974

Leadership that makes sense.

"If we can build stadiums, museums and prisons, we can fix our school buildings and provide our children with quality education equal to that of Catholic, private and suburban schools."

**X VOTE FOR JOSEPH J. MARCOTTA
PRIMARY ELECTION SEPTEMBER 30TH**

Paid for by: Marcotta For Mayor Committee, 14614 Grapeland Avenue, Cleveland, OH 44111 (216) 252-1968, John Kwitkowski, Treasurer

Regelation is the process in which solid ice melts under pressure alone and refreezes as soon as pressure is taken away. A glacier moving along slowly melts and refreezes, slipping a little under pressure each day.

DEATH NOTICES

MAJDA CIMPERMAN

Majda Cimperman, 63, (nee Dolenc), wife of Jozef (Joseph); mother of Sr. Marija Cimperman (Ursuline) and Joseph; dear sister of Milena Obrekar of Slovenia.

Majda was a former tour guide in Slovenia. She was cultured, being well read and loved music, especially the opera and the arts.

She attended many authors luncheon series held in Cleveland at Stouffer's Grand Ballroom with her friends.

Majda particularly enjoyed chatting with the authors at the book signing sessions after the luncheons and lectures.

Among the many authors she met were Barbara Walters, Dinah Shore, Mary Higgins Clark, Craig Claiborne, Janet Dailey, Sue Grafton, and Diane Sawyer.

Majda was president of the St. Vitus Slovenian School for many years.

Family will receive friends today, Thursday, Sept. 18 from 2-5 and 7-9 p.m. at The Zak Funeral Home, 6016 St. Clair Avenue. Funeral Friday, Sept. 19 with 9:30 a.m. chapel service followed by a 10 a.m. Mass in St. Vitus church. Interment in All Souls Cemetery.

In Memory

Karl Gorisek of Wiloughby Hills, Ohio donated \$20.00 to the Ameriška Domovina in memory of his departed father, Karl Gorisek.

In Memory

Enclosed is my \$50.00 check for one year subscription starting in October, 1997. I'm enclosing a \$20.00 donation in memory of a good friend, Victoria Osolin, deceased.

The Pony Express delivery to Florida is quite unpredictable. We just received two papers - August 21 and August 28 - one day apart on Sept. 9. However, we are grateful they didn't lose them in route.

-Mildred A. Furlan
Naples, FL

CARST-NAGY Memorials
15425 Waterloo Rd.
481-2237
"Serving the
Slovenian Community."

Zele Funeral Home

MEMORIAL CHAPEL

LOCATED AT

452 E. 152 Street

Family owned and operated since 1908

Phone 481-3118

Family owned and operated since 1908

8 Nominations approved for Cleveland Polka Hall

AMERISKA DOMOVINA, SEPTEMBER 18, 1997

By Tony Petkovsek, Chairman

The Board of Trustees of the National Cleveland-Style Polka Hall of Fame has approved the following nominations as per the Foundation's Awards Committee. The close to 1,300 members of the organization had the opportunity to submit nominations to the committee which will appear on ballots being mailed out in September, according to President Fred Kuhar of the American-Slovenian Polka Foundation. Winners will be honored at the Awards Show X in Euclid on Saturday, November 29.

For the most coveted category of "Lifetime Achievement," the following five have been selected of which two will be voted on by the membership:

Dwight Gobely
Joey Miskulin
Frank Spetich, Sr.
Dick Tady
Richie Vadnal

The following are the Annual Awards of achievement in various categories in which one winner will be voted on except for the "Sideman" classification of which there will be three winners, and "All Time Greatest Hits" for which there will be two winners:

Culture/Heritage

Fantje na Vasi.
Slovenian Heritage Group of Western Pa.
Joe Valencic
Western Pa. Slovenian Cultural Group

Pensioners Meet

The Newburgh-Maple Heights Pensioners Club regular meeting is scheduled for Wednesday, Sept. 24 at 12 noon at the East 80th Street Slovenian National Home, off Union Ave.

Our annual dinner dance will be held on Sunday, Oct. 19 at the Slovenian National Home off Union (East 80th St.). Music will be by Dan Petro. Dinner served at 2 p.m. Donation is \$15.00.

--Richard J. Galla
Sec.-Treas.

MAJOR & MINOR AUTO REPAIRS FOREIGN & DOMESTIC STATE EMISSIONS INSPECTIONS

DIESEL ENGINE REPAIRS
4 WHEEL & FRONT WHEEL DRIVES
COMPLETE DRIVE-TRAIN SERVICE
FRONT END ALIGNMENT

EUCLID SUNOCO SERVICE

222ND STREET
940 East 222nd Street
261-9544

200TH STREET
470 East 200th Street
481-5822

APPROVED
AUTOMOTIVE REPAIR

Joe Zigman, owner

In Your Own Backyard

D. Rezek
Putting It All Together
W. Ostanek
Squeeze Your A-cor-deen
R. Bright
Frankie Yankovic & Friends
F. Yankovic

Greatest All-Time Hits

Croatian Home Polka
Go Man Go
Jack On St. Clair
Old Timer's Polka
Top of the Hill Polka
Zip Polka

Donation

A big thank you to Mr. and Mrs. Joseph Rigler of Kirtland, Ohio who donated \$30.00 to the American Home newspaper.

432-1114

Ann's Dressmaking and Alterations

Tues.-Sat.: 11 a.m. - 6 p.m.
(Same Day Service)
Weddings, Special Occasions
6027 St. Clair Ave., Cleve.

The British Broadcasting Corporation made the world's first TV broadcasts in 1936.

Ona Je Ena Od Nas!

Vote for Beverly VALENCIC

For Council At Large
City of Euclid, Slot C

"I Need Your Support!"
- Please vote for me,
Beverly Valencic

Paid for by the Beverly Valencic for Council at Large Committee,
Steve Valencic, Treasurer, 54 E. 226th St. Euclid, Ohio 44123

MARK PETRIC
Certified Master Technician

Petric's Automotive Service

Foreign & Domestic
General Auto Repair

(216) 942-5130

33430 Lakeland Blvd., Eastlake, Ohio 44095 / LOCATED IN REAR

Anton J. Ogrinc, D.D.S.
Family Dentistry/Preventive Dentistry
17 Years Experience

--Now at Two Convenient Locations--

• MAYFIELD VILLAGE
6551 Wilson Mills Rd., Suite 103

• CLEVELAND
5227 Fleet Ave.

473-4746

641-1760

STOP IN AT

BRONKO'S Drive-in Beverage

510 East 200th St. DMH Corp.
Euclid, Ohio 44119 531-8844

Summer is here and we are ready
to serve you at our famous well stocked

DRIVE-THRU

Imported Slovenian Wines
Radenska Mineral Water -
Various Soft Drinks & Snacks
We have Ohio Lottery and
Instant Ohio Lottery tickets
Open Mon. - Sat. 10 a.m. - 10 p.m.
Sunday (No wine sold) 11 a.m. - 5 p.m.
Owner - David Heuer

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERIŠKA DOMOVINA

(USPS 024100) Thursday, September 18, 1997

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

VESTI IZ SLOVENIJE

Boris Frlec predstavljen kot novi zunanjji minister — Opozicijske stranke kritične

Premiera dr. Janeza Drnovška je vzel skoraj sedem tednov, vendar je včeraj javnost seznanil s svojo odločitvijo, da je izbral za naslednika odstopivšega zunanjega ministra Zorana Thalerja 61-letnega izkušenega diplomata Borisa Frleca, ki je doslej služil kot slovenski veleposlanik v Nemčiji. Kot kaže je Drnovšek skoro do zadnjega upal, da bo prepričal Zorana Thalerja, naj vendar premisli in ostane na svojem mestu, a ni uspel. Drugi resnejši kandidat za mesto zunanjega ministra naj bi bil Ivo Vajgl, a se je Drnovšek odločil za Frleca.

V izjavi je Drnovšek dejal, da so prednostne dolžnosti za zunanjino politiko Slovenije nadaljevanje vključevanja v evro-atlantske povezave, intenzivno urejanje odnosov s Hrvaško ter konsolidacija drugih odnosov na območju jugovzhodne Evrope.

Opozicijske stranke so bile več ali manj kritične ali pa vsaj zadržane do Frleca. Najostrejši je bil tudi tokrat Janez Janša, predsednik socialdemokratov, ki je dejal, da kaže Drnovškova odločitev bolj nazaj kot naprej, saj je Frlec opravljal diplomatske aktivnosti v zadnjem obdobju bivše Jugoslavije. Janša je dodal, da se SDS še ni odločila, ali bo za Frleca glasovala v parlamentu, ker bo odločitev odvisna od predstavitev kandidata pred člani parlamentarnega odbora za mednarodne odnose. Slovenski krščanski demokrati se o predlogu za Frleca še niso želeli izreči, tudi Združena lista je izjavila, da se še niso odločili, kako bodo glasovali.

Milan Kučan se bo udeležil zasedanja Generalne skupščine Združenih narodov

Predsednik Slovenije Milan Kučan namerava voditi slovensko delegacijo na 52. zasedanje Generalne skupščine OZN. S tem v zvezi je Kučan v Ljubljani sprejel ameriškega veleposlanika Victorja Jackovicha. Pogovarjala sta se o bližnjem zasedanju Generalne skupščine. Jackovich je Kučanu izročil povabilo predsednika Clintonja za sprejem, ki ga bo priredil za vodje državnih delegacij na zasedanju OZN. Prav tako je Kučan sprejel italijanskega veleposlanika v Sloveniji ter se z njim pogovorjal o zasedanju OZN in o nameravanih spremembah v organizaciji

Varnostnega sveta OZN, ki naj bi bil med drugim člansko razširjen. Slovenija je vložila kandidaturo za nestalno članico Varnostnega sveta Združenih narodov (za naslednji dve leti), a do glasovanja še ni prišlo.

Srečanje med Marijanom Schifferrerjem in predstavnikom kanadskih Slovencev

Poslanec državnega zbora Marijan Schifferrer, sicer povratnik iz Argentine, ki predseduje komisiji DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, je imel sestanek s predsednikom Vseslovenskega odbora iz Kanade Johna Ivana Pluta. Vseslovenski odbor je krovna organizacija, ki povezuje 28 združenj in ustanov Slovencev v Kanadi. Pogovarjala sta se o organiziranosti Slovencev v Kanadi ter o odnosih s Slovenijo, poroča STA, največ pozornosti pa sta namenila vprašanju, kako slovenskim državljanom v izseljeništvu omogočiti sodelovanje na bliažajočih se predsedniških volitvah (te bodo 23. novembra).

Pomladne stranke še vedno iščejo skupnega kandidata za volitve predsednika države

Predsednik državnega zbora Janez Pobodenik je dejal, da ne namerava kandidirati za predsednika države. Med razlogi je omenil grobe napade, ki jih je doživel s strani predvsem socialdemokratov in njih predsednika Janeza Janšo. Janša je pa dejal, da je njegova stranka še vedno pripravljena sodelovati s SLS pri zadevi skupnega kandidata, sprejemljivega vsem pomladnim strankam, in to kljub temu, da je SLS enkrat že kršila tak sporazum (po novembrskih parlamentarnih volitvah) in je sedaj v koaliciji z LDS.

Slovenski krščanski demokrati so imeli sejo sveta stranke in sklepali, da je izvolitev novega predsednika Slovenije bistvena za prihodnost Slovenije. Na podlagi te ocene je stranka pozvala vse nove (pomladne) politične sile, da v projektu iskanja primerenega kandidata zoper Milana Kučana odgovorno sodelujejo. O možnih kandidatih stranka še ni hotela govoriti, povedano pa je bilo, da je izmenjava mnenj med SKD in SDS stalna, tako pa ni s SLS, kjer naj bi bili »bolj skrivnostni«. Tudi SKD so se izrazili kritično glede obnašanja SLS po novembrskih parlamentarnih volitvah.

Med drugimi ameriškimi vladnimi ustanovami, ki sodelujejo s slovenskimi, je tudi FBI. Pred nedavnim je bila praktična vaja, na kateri je šlo za prikaz preiskovanja bombnih eksplozij. Strokovnjaki FBI so sodelovali s slovenskimi kriminalisti in tudi hrvaškimi. Vaja je bila v Gotenici, vidna sta dva avta po eksploziji bombe.

Iz Clevelandana in okolice

Pričetek pouka —

Slovenska sobotna šola pri fari Marije Vnebovzete bo začela z rednim poukom to soboto, 20. septembra. Vpis bo v šolski dvorani ob 9h zj., ob 9.30 bo že začetek pouka.

Slovenska šola pri Sv. Vidu bo začela s poukom v soboto, 27. septembra. Vpisovanje bo na prvi dan pouka ob 8.45 zj. v tretjem nadstropju šole. Registracija bo za vse učence od male šole do osmega razreda.

Prodaja peciva —

Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete ima prodajo peciva to soboto, 20. sept., dopoldne, v šolski dvorani. Pridite in pokupite!

Fantje na vasi vabijo —

Moški zbor Fantje na vasi bo letos praznoval 20. obletnico ustanovitve s koncertom v soboto, 4. oktobra, v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju. Koncertni nastop se bo pričel ob 7h zv., po njem bo ples, igrali bodo Veseli godci. Rezervirani sedeži (pri mizah) dobite, če pokličete Marinka Jakomina (216) 944-6997 ali Tonyja Hauptmana na (216) 446-9202. Vstopnice so po \$10, za otroke do 13. leta starosti pa bo vstop prost.

Novi grobovi

Majda Cimperman

Umrla je 63 let stara Majda Cimperman, rojena Dolenc v Sloveniji, zanjo žalujejo mož Jože (Joseph), hčerka s. Maria Cimperman OSU in sin Joseph ter sestra Milena Obrekar (Slovenija). Pogreb bo jutri, 19. sept., v oskrbi Zak zavoda na 6016 St. Clair Ave. dop. ob 9.30, v cerkev sv. Vida ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš. Ure kropljenja bodo danes pop. od 2. do 5. in zv. od 7. do 9.

Lillian Zelezniček

Dne 14. septembra je na svojem domu umrla 72 let stara Lillian Zelezniček, hčerka Andreja in Louise, roj. Penca (oba že pok.), sestra Jean Turk, Josepha Strauss in Mary, teta in prateta, zaposlena 53 let pri Park Ohio, predsednica Oltarnega društva pri Sv. Vidu, članica Materinskega kluba pri Sv. Vidu, St. Vitus Alumni, ABZ št. 37 in Kluba upokojencev St. Clair Ave. Pogreb bo v oskrbi Železničkega zavoda danes zj. ob 9.15, v cerkev sv. Vida ob 10., od tam pa na Vernih duš pokopališče.

Jože Šenk

Dne 7. septembra je na svojem domu v Girardu po dolgi in mučni bolezni umrl 75 let

(dalje na str. 16)

Romanje —

Romanje k Žalostni Materi božji v Frank, O., bo to nedeljo, 21. septembra. Sv. mašo bo daroval č.g. dr. Pavel Krajnik ob 12. uri opoldne. Če želite potovati z avtobusom, počličite za rezervacije Viktorja Tomanca na 531-2728, Lojzeta Bajca na 486-3515 oziroma Franka Kuhelja na 881-5163.

Upokojenci Slov. pristave —

Pristavski upokojenci so lepo vabljeni na mesečni sestanek v sredo, 24. septembra, ob 1.30 pop., na SP. (gl. str. 10)

101. rojstni dan —

Naš dolgoletni naročnik Mike Vidmar je praznoval svoj 101. rojstni dan v krogu svoje družine preteklo nedeljo v Sterletovi restavraciji. Mike ima dobro zdravje. Ob visokem rojstnem dnevu mu čestitajo in voščijo vse najboljše vsi družinski člani in tudi vse pri AD!

Na obisk so prišli —

Iz Koroške so prišli na obisk k Antonu Vogel na Goller Ave. brat Rudi z ženo Marjanou ter vnukinja Klavdija. Ostali bodo tu dva tedna. Obiskali so že več muzejev, kmetij, vinogradnikov v okolici Geneve, Slovensko pristavo in tudi naselje amišev. Obiskali so Niagarske slapove, te dni pa gredo še v Washington, D.C. Želimo jim prijetno bivanje med nami in dobrodošli!

Letni piknik lepo uspel —

Buletin župnije Marije Vnebovzete poroča, da je letošnji farni piknik na Slovenski pristavi zelo lepo uspel. Končni finančni izid kaže čisti dobiček v znesku \$15,725, kar bo za potrebe župnije.

Kosilo —

Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete vabi na svoje letno kosilo, ki bo v nedeljo, 5. oktobra. Serviranje bo od 11. do 1. pop., v šolski obednici. Vstopnice so po \$10 za odrasle in po \$5 za otroke. Nakaznice imajo članice, dobite jih lahko tudi v župnišču.

Spominska darova —

G. John Meglen, Middlebury, O., je daroval \$20 v podporo našemu listu, to v spomin 11. obletnice smrti njezine žene Vere, ki je preminula 26. oktobra 1986.

G. Joseph Stariha, Euclid, O., je pa daroval \$7, v spomin pok. žene Frances.

Obema darovalcema iskrena hvala.

V tiskovni sklad —

G. Joseph Rigler, Kirtland, O., je daroval \$30 v naš tiskovni sklad. G. John Kozina z Richmond Hts., O., pa je poklonil \$20. Obema velja naša najlepša hvala za naklonjenost in podporo.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1692
Telephone: 216/431-0628 — Fax: 216/361-4088

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države in Kanada:

\$30 na leto za ZDA; \$35 za Kanado (v ZD valuti)

Dežeze izven ZDA in Kanade: \$40 na leto (v ZD valuti)

Za Slovenijo, z letalsko pošto, \$160 letno

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:

U.S.A.: \$30 per year; Canada: \$35 in U.S. currency

Foreign: \$40 per year U.S. or equivalent foreign currency

\$160 per year airmail to Slovenia

AMERICAN HOME (ISSN 0164-68X) is published weekly for \$30 per year by American Home Publ. Co., 6117 St. Clair Avenue, Cleveland, OH 44103-1692. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send address changes to AMERICAN HOME, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1692.

No. 37 Thursday, September 18, 1997

RESOLUCIJE Svetovnega slovenskega kongresa

Sledi besedilo sprejetih resolucij na seji Upravnega odbora Svetovnega slovenskega kongresa na Opčinah pri Trstu in predstavljenih na novinarski konferenci predsednika SSK dr. Jožeta Bernika dne 12. septembra 1997.

Ur. AD

PODPORA BENEŠKIM SLOVENCEM

V času ko je v italijanskem parlamentu v postopku zakon o celoviti zaščiti slovenske manjšine, odločno pozivamo vse pristojne ustanove italijanske države, da kot enakovredni del slovenske manjšine v Italiji upoštevajo tudi beneške Slovence, to je Slovence v Videmski pokrajini. Obravnavanje teh ljudi kot samo jezikovne posebnosti Italije, ali kot »nekoga slovanskega plemena« itd. je nesprejemljivo in žaljivo. Če za beneške Slovence res že velja kaka posebnost, je ta le v tem, da so tako kot v času najbolj zagrizenega fašizma tudi v dobi po drugi svetovni vojni zaradi delovanja nekaterih italijanskih paravojaških organizacij prebivalci te pokrajine dosti bolj trpeli in so zato bolj prestrašeni in zadržani v izrekanju svoje narodne zavesti.

Italija ima zdaj priložnost, da se tudi v svojem razmerju do beneških Slovencev približa evropskim standardom manjšinskega varstva, na katere se tudi sama sklicuje.

PODPORA ZA VSTOP SLOVENIJE V EZ

SSK vidi v prizadevanjih Slovenije za vstop v EZ realno in načelno ustrezeno usmeritev. Vendar v dosedanjem praktičnem uresničevanju te usmeritve pogreša večjo strokovnost in politično preudarnost pri odločanju o posameznih pogojih in posledicah tega procesa za slovenski narod. Pogrešamo temeljite študije o posameznih problemih (npr. o varstvu slovenske zemlje, slovenskega jezika in sploh kulturne identitete) kot podlago za pogajanja. Pogrešamo tudi analizo o interesih in posledicah pridružitve za posamezne veje slovenskega gospodarstva, še posebno za kmetijstvo, promet in turizem. Obžalujemo tudi dosedanji izgubljeni čas in malomarnost pri objektivnem in vsebinskem informirjanju slovenskih volilcev o tem pomembnem projektu.

Pri obravnavanju teh vprašanj Svetovni slovenski kongres svetuje in pričakuje, da bodo vladne službe, parlamentarni organi in politične stranke bolj pritegnile k sodelovanju tudi strokovnjake iz vrst Slovencev po svetu.

ZAHTEVA ZA IZBOLJŠANJE ORGANIZIRANJA IZVEDBE VOLITEV ZA SLOVENCE PO SVETU

V času ko se bližajo predsedniške volitve se znova postavlja vprašanje, kako bodo lahko na njih sodelovali tudi slovenski državljeni v tujini. Dosedanje izkušnje nam povedo, da so organizacijski in časovni okviri za uresničevanje njihove volilne pravice zelo neugodne. Državno volilno komisijo pozivamo, naj pravočasno izda ustrezne predpise o rokih in postopkih, prilagojene posebnim razmeram, in poskrbi, da bodo slovenski volilci po svetu v skladu s 43. členom Ustave RS mogli izvajati svojo državljanško volilno pravico. Odgovorne oblasti morajo preko slovenskih konzularnih predstavnikov in društev zagotoviti ne le pravočasno informiranost slovenskih volilcev po svetu, temveč omogočiti tudi realne časovne roke.

FRANCKA POVŠIČ-BOLHA

1923 — 1997

SEATTLE, Wash. - Ne bi vedel, kje je Goriča vas, če ne bi poznal Francke. Ne bi zavil s ceste blizu Ribnice in tam spraševal, kje bi jih našel. Nedeleč proč je na odcepnu proti Grčaricam stal napis z zastavami - z rdečimi zvezdami - in vabilom na proslavo zmage nad »okupatorskimi hlapci«. V tisti Sloveniji, ki je še bila ovita v rdeče zastave in si jo obiskoval previdno, da bi ne stopil komu na prste. Poznali smo tudi Franckin svet v Ameriki, drugačen, odprt, vendar zahuten.

Srečali smo se nekaj dni potem, ko smo pred več kot štiri desetimi leti prišli v Ameriko. Na Addison Avenue, v veliki hiši, kjer so zgoraj stanovali Severjevi, v pritličju pa Francka in Angela Bolha. Od prvih besed se je zdelo, kot da se že dolgo poznamo, kot starci znanci, s katerimi smo delili marsikaj skupnega.

Kaj vse smo skupaj videli! Poleti 1957 smo bili skupaj v Kanadi, potovali od Montreala do Toronto in Niagarskih slapov - Francka ni verjela, da jo bom peljal v slovensko cerkev v Torontu k maši, kjer je srečala svoje stare znance. Skupaj smo se vozili po severni Minnesoti - in spletali nova poznanstva. Vidimo jo na slikah ob Niagarskih slapovih, pri Baragovem križu ob Gornjem jezeru, pri hišici pokojnega župnika Janeza Dolšine v Minnesoti, pred njenim domom v Bowling Greenu, Ohio.

Kasneje smo se srečevali v Clevelandu ali v Bowling Greenu, preveč poredko, saj nas loči dva tisoč milij. Francka je ostala, kot smo jo videli prvi dan: skrbna in zavzeta, nič se ji ni zdelo pretežko, obveznosti so se ji zdele same po sebi umevne, prijateljstvo ni poznašo meja. Ni mi uspelo, bi bil prisoten pri njeni poroki, tudi pokopali so jo brez nas.

Že doma je končala učiteljšče. V taborišču v Spitalu je bila učiteljica - spoznati jo je mogoče na sliki učiteljskega zbornika - v Ameriki se je hotela prebiti do strokovne zaposlitve, nekaj let je opravila vrsto služb - istočasno pa študirala, najprej na John Carroll (B.A. 1960), nato na Western Reserve univerzi (M.L.S. 1963).

V Clevelandu je bila med začetniki slovenske sobotne šole pri Svetem Vidu, to takrat, ko

V ta namen bi bilo mogoče angažirati obsežno mrežo slovenskih organizacij po svetu (društva, cerkvene misije, konzulati idr.).

PREDLOG ZA SPREMENBO ZAKONA O DRŽAVLJANSTVU

Stevilni Slovenci po svetu se obračajo na SSK s pripombami zaradi zapletenosti in dolgotrajnosti postopka za pridobitev slovenskega državljanstva. Težave so posebno mučne za tiste Slovence, ki so brez slovenskega državljanstva zato, ker so se nekoč zradi znanih okoliščin (odpor do totalitarnega režima, jugoslovenskih unitarističnih tendenc) odpovedali jugoslovanskemu državljanstvu. Absurdno je, da morajo Slovenci po rodu prositi za slovensko državljanstvo po izrednem postopku.

Ministrstvo za notranje zadeve pozivamo, naj v okviru sedanjega Zakona o državljanstvu čimprej pripravi in vloži predlog za ustrezno spremembo tega zakona.

(dalje na str. 12)

kot mlado dekle v avstrijskem taborišču, nato kot dekle v širokem Clevelandu, končno kot skrbna žena in mati, obenem pa strokovnjak v obrobenem mestu Ohio. Ni se spraševala, ali je njen delo pomembno ali ne, če ga je bilo treba napraviti, ni odlašala. Ogibala se je razprtij, treba je bilo samo slišati njen »No, Jože...«, pa si vedel, da mora brzdati svoj jezik.

V Goriči vasi, v Clevelandu, v Torontu, Buenos Airesu, Bowling Greenu in še marsikje bodo žalovali; pri nas bomo zaskrbljeni, ker bo za njo ostała praznina, ki je ne bo mogoče izpolniti.

Jože Velikonja

Pristavski upokojenci poročajo...

CLEVELAND, O. - Osmega septembra smo se odpravili na izlet k našima rojakoma Marjanu in Katki Žakelj v Alleghany, New York, kjer sta si pred 20 leti kupila lepo kmetijo in redita okoli 100 krav, predvsem za mleko. Zares lepo so nas sprejeli, saj nas je bilo čez 50, in nam postregli z dobrim pecivom, kavo in domičnim mlekom, da smo se počutili kot pred dolgimi leti doma.

Vsi skupaj, s Katko in Marjanom tudi, smo se nato podali še na Strzelčeve »Dairy Farm« v Cubo, NY. Na poti smo se najpreje ustavili v lepi restavraciji, kjer smo imeli dobro kosilo. Pri Strzelčevih smo naleteli na pravo čudo. Imajo čez 1400 molznih krav s telički, bikci in plemenitskimi kravami pa kar čez 3 tisoč živine. Mislimi smo si ogledati še Allegany State Park, a ni bilo časa, ker se kar nismo mogli ločiti od tolikih zanimivosti pri Strzelčevih.

Na avtobusu smo se tudi lepo zabavali. Na »VCR« smo si ogledali letošnjo novo mašo v Horjulu in tridesetletnico Lojzeta Slaka, vmes nas je pa zabaval Srečo Gaser s svojimi dovtipi, da se že dolgo nismo takoj nasmejali. Naš tajnik Lojze Bajc je Kati in Marjanu v zahvalo napisal tole pesmico:

I.
Kati in Marjan, prisrčna zahvala za Vaš gostoljubni, prijazni spremem, zato naj Vam Oče nebeski nakloni - vso srečo in božje ljubezni objem.

II.
Ostanita zdrava in vajina družinca, ob soncu cvetoče naj polje zori in »pametne krave« naj se množijo, to vsak izmed nas Vam prisrčno želi.

III.
Mogoče še kdaj ta izlet ponovimo, saj tudi v starosti »korajža velja! Ob židani volji se človek pomlaja in kravje dišave so zdravje srca.

Vsem članom kluba upokojencev
(dalje na str. 11)

Anton M. LAVRISHA
Attorney-at-Law
(Odvetnik)
18975 Villaview Road
at Neff
692-1172
Complete Legal Services

PAVLE BORŠNIK

L U S T R A C I J A

Potihoma, skoraj plašno, se je v slovensko zavest in izrazovje prikradla beseda: lustracija. V jezikovnem, slovarskem pogledu pomeni ta izraz »ritualno očiščevanje«, kar nekako diši po poganstvu. Prvič pa je bila nakazana v javnem življenu že marca 1917, v času prve ruske, demokratične revolucije, ko naj bi Aleksandr Kerenski zagrešil usodno napako z odločitvijo, da ne razžene delevskih in kmečkih sovjetrov, ki so se pojavili po padcu carja Nikolaja ter da ne pozapre njihovih voditeljev - boljševikov.

V današnji frazeologiji označuje ta izraz proces, s katerim se države nekdanje komunistične Vzhodne Evrope odrešajo (se pravi: očiščujejo) uvedline, ljudi torej, ki so obremenjeni s komunistično dediščino. Med te države spada tudi naša Slovenija.

Na prvi, površni pogled bi se zdelo, da ta proces ni posebno vznemirljiv. Ljudje v vseh nekdanjih komunističnih državah vzhodne Evrope so se kar nekako vdali v dejstvo, da so komunisti, ali vsaj njihovi še vedno poslušni podaniki, uspeli prikopati do vodilnih položajev in da bo pač tako ostalo za dogledni čas, dokler se razmere ne izboljšajo (same od sebe?).

V resnici je to vprašanje še kako važno, kar se je pokazalo pred nekaj tedni, ko je bila napravljena odločitev, katere države nekdanje komunistične vzhodne Evrope bodo sprejete v NATO v prvem krogu njene širitve. Odločeno je bilo, naj bodo to Poljska, Češka in Madžarska. Vse tri imajo takoimenovani »lustracijski zakon« in vse tri ga vsaj skušajo izvajati, če že res niso kdove kako uspešne pri tem.

Na Poljskem se bodo prihodnjem mesec vršile parlamentarne volitve in tu se bodo pokazali prvi učinki tega zakona. Vsak kandidat za poslansko mesto bo moral namreč nakazati, ali je v preteklosti na kakršenkoli način sodeloval s komunističnimi oblastmi. Kako sankcije sicer niso predpisane, toda volilci bodo to informacijo našli na volilnih listkih na voliščih.

Po zaključenih volitvah bo posebna komisija pregledala izjave vseh izvoljenih predstavnikov, vključno predsednika Poljske. Zakon seveda ni poln in pričakujejo, da se bodo pojavile vse mogoče težave pri presojanju predvolilnih izjav izvoljenih kandidatov, toda začetek je narejen in javne ankete kažejo, da so volilci nasplošno naklonjeni temu načinu »očiščevanja« državne uprave.

Češka je tak zakon uvelia že leta 1991 in z njim namignila nekdanjim komunističnim prvakom, naj se sami umaknijo iz državnega establišmenta. Ta proces odstranjevanja nekdanjih komunističnih prvakov se nadaljuje in se nanaša celo na tiste češke študente, ki so v

zadnjih letih češkega komunističnega sistema študirala na sovjetskih univerzah. Dostop v današnje vladne kroge Češke republike jim je onemogočen.

Madžarska je prav tako pričela izvajati določila svojega zakona, z namenom odstraniti predvsem ljudi, ki so bili člani ali sodelavci madžarske tajne komunistične policije.

V vseh treh državah so se sedala že oglašili tudi kritiki teh zakonov, češ da bodo kršene človekove pravice določenih oseb, če ti zakoni ne bodo izvajani z resnično poštenostjo in rahločutnostjo, to predvsem v primerih više plasiranih oseb, katerih položaj avtomatično nosi določen prestiž in odmaknjenost od dnevnih dohajanj.

Toda — v vseh treh državah je vendarle sprožen proces »očiščevanja« in pristojni zahodni opazovalci so to takoj zabeležili.

Ne tako v Sloveniji. Tu je bila zamujena tista prva priložnost v času Demosove vlade, potem pa do nedavnega sploh ni bilo niti mogoče samo pomisliti na to, da bi bili odstranjeni nekdanji komunistični funkcionarji, saj bi bil s tem, v današnjem trenutku, odstranjen domala ves državni aparat, z zelo redkimi izjemami. Zadevno poročilo zahodnih opazovalcev navaja, da je samo Albanija bolj popustljiva do nekdanjih komunistov, kot je Slovenija.

Od dveh doslej napravljenih poizkusov, da bi bili določeni ljudje odstranjeni iz državnega aparata, je nekako obstal samo predlog, ki se nanaša zgolj na pravosodno sekcijsko državne uprave, se pravi na sodnike, odnosno sodniške kandidate.

Zdaj se je pojavila knjiga Andraža Zidarja, z naslovom »Lustracija«, in je že vzbudila prvo reakcijo z okroglo mizo, ki jo je organizirala Nova revija, posredno vsaj pa ji lahko pripisemo tudi kredit za nedavno objavljeno izjavo »Ura evropske resnice za Slovenijo«, ki jo je podpisala impresivna skupina slovenskih intelektualcev.

»Temeljni pogoj« za resnično demokratizacijo Slovenije je, pravijo, »razločna obsodba prejšnjega režima in da se začnemo vsi vesti po pravilih evropskega demokratičnega življenja«.

Na videz dve povsem različni zahtevi, če pa ju združimo, pomeni, da je treba razločno ob soditi prejšnji režim, pri tem pa se obnašati v skladu s prav-

(dalje na str. 12)

Študentska vokalna skupina LIRA med obiskom v ZDA

ZGORAJ: Pevci in pevke LIRE so nastopili tudi na Vrtni veseлицi pevskega zbora Korotan na Slovenski pristavi in sicer 31. avgusta 1997.

DESNO: Študentska vokalna skupina LIRA in č.g. Franc Zdolšek v slovenski kapeli narodnega svetišča v Washingtonu, D.C.

SPODAJ DESNO: Študentska vokalna skupina LIRA iz Maribora pred narodnim svetiščem v Washingtonu.

Pristavski upokojenci

(nadaljevanje s str. 10)

cev sporočamo, da bo naš meseci sestanek v sredo, 24. septembra, ob 1.30 popoldne na Slovenski pristavi. To bo važen sestanek, ker se bomo točno pogovorili o naših kolinah. Vse prijatelje našega kluba pa že danes lepo vabimo na naše koline, ki bodo v nedeljo, 12. oktobra, popoldne. Več o kolincih bomo še poročali v prihodnjih tednih.

Ne pozabite na koncert Fan-tov na vasi v soboto, 4. oktobra, saj so ti fantje cvet naše slovenske skupnosti. Ne pozabite pa tudi na kosi, ki ga pripravljajo »čebelice« Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzeti v nedeljo, 5. oktobra. Na svidenje!

Za odbor:

Frank Urankar

Visit Our Slovene American Auto Repair Shop!
NOTTINGHAM AUTO BODY & FRAME
Frame Straightening
Collision Repair
Painting
19425 St. Clair Avenue
Tel. 481-1337
Michael Bukovec, Owner

Vladimir M. Rus Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000

(FX)

Zveza društev slovenskih protikomunističnih borcev — Tabor

Spomenica vladni države Slovenije

V neodjenljivem stremljenju za popolno resnico, ki je nujna podlaga pravice, kakršna naj poslej za vse čase vlada nad in med Slovenci, slovenski domobranci zahtevamo od svobodno izvoljene oblasti, da s primernimi ukrepi nujno reši vrsto vprašanj, na katera so navezani sprava, mirno sožitje Slovencev in napredek Slovenije:

1. Razveljaviti vso zakonodajo, ki ima za idejno podlago osvobodilno vojno (NOB).

2. Vrniti slovenskim domobrancem čast in priznanje, da so z odporom proti komunistični revoluciji prav v obdobju sovražne okupacije moralno upravičeni in po meddržavnem pravu legitimno podprt braniči eksistenčne interese slovenskega naroda ter s tem stali v službi najvišjih vrednot civiliziranega človeštva: Bog - Naron - Domovina.

3. Rehabilitirati ustanovitelja in vrhovnega poveljnika slovenskega domobranstva generala Leona Rupnika in škofa dr. Gregorija Rožmana.

4. Objaviti kraj, kjer je bil zagreben general Leon Rupnik ter njegove ostanke prenesti za časten pokop. Na republiške stroške repatriirati ostanke škofa dr. Gregorija Rožmana ter jih častno pokopati na mestu, ki ga naj določi slovenska Cerkev.

5. Objaviti kraj, kamor so bili zagrebeni na Orlovem vrhu ljubljanskega Gradu pokopani domobranci, kakor tudi omogočiti iskanje raztresenih grobov žrtev revolucije.

6. Kočevski Rog, Teharje in druge kraje, ki so že poznani ali bodo še odkriti, kjer so bili masovno pobiti slovenski domobranci, drugi nacionalni bori in tudi civilisti, proglašiti

za zgodovinske kraje in jih zaznamovati s primernimi spominskimi objekti.

7. Objaviti sezname v transportih vrnjenih domobrancev ter drugih nacionalnih borcev in civilistov. Na podlagi teh sestaviti sezname pobitih in zanje izdati uradne mrliske liste.

8. Izslediti na mučenjih in pomorih udeležene krivce ter jih postaviti pred pristojna sodišča za sodbo po zakonu.

9. Razveljaviti vse medrevolucijske in povojne politične procese z vsemi pravnimi posledicami, rehabilitirati in v kolikor je to še mogoče odškodovati njih žrtve.

10. Razveljaviti vse vrste privilegijev, ki jih uživajo bivši partizani in njihovi svojci. Slovenskim domobrancem in drugim nacionalnim borcem izplačati v aktualizirani višini zaostalo in tekočno pokojnino in druge odškodnine.

11. Vrniti vso po komunističnem režimu zaplenjeno ali pod pritiskom odtujeno imovino njihovim izvirnim lastnikom ali njih zakonitim dedičem.

12. Pregledati premožensko stanje vseh funkcionarjev bivšega komunističnega režima in republiške svrhe zapleniti vsakršno neupravičljivo obogatitev.

13. Odstraniti vse spomenike, imena krajev in cest komunističnim vodjem in za komunistični sistem zaslužnim osebam.

14. Postaviti spomenik ustanovitelju slovenskega domobranstva Leonu Rupniku in spomenik neznanemu slovenskemu domobrancu, ki je branil slovenski narod pred komunističnim terorjem.

15. V šolah odstraniti vse učne knjige, ki imajo propa-

gandne članke o komunistični revoluciji (OF).

Brez jasno zavzetega stališča in odgovarjajočih ukrepov z ozirom na te minimalne zahteve, je vsakršna sprava jalova in obsojena na neuspeh, s čemer je nevarno ogroženo mirno sožitje Slovencev.

Delegati, zbrani na 41. občnem zboru TABOR ZDSPB, podpirajo polnomočno resolucijo, odobreno na tem občnem zboru.

Zborovalci Tabora, Zveze društev slovenskih protikomunističnih borcev, Cleveland, Ohio, ZDA
30. avgusta 1997

LUSTRACIJA

(nadaljevanje s str. 11)

li evropskega demokratičnega življenja.

Obsodb prejšnjega režima ne manjka, slišimo jih vsak dan, beremo jih vsak dan, celo v tisku, ki je režimu sicer naklonjen, toda — tako se zdi — vse to je podobno polivanju gosi z vodi: malo se otrese, pa je spet suha. Še manj sreče imamo pri »obnašanju po evropskih demokratičnih merilih«. Ti napadi so namreč včasih izvršeni v tako vulgarnih oblikah, da napadenim več koristijo, kot škodujejo. Neobrdano medsebojno zmerjanje in napadanje ne vodi nikamor, v zunanjem svetu pa obuja pomisel na podobno obnašanje nedaleč od Slovenije — na jugu sosednjega Balkana. S tem pa »evropsko demokratično obnašanje« nima nič skupega.

Vse to velja v polni meri tudi za slovensko politično emigracijo. Ta bi bila v prvi meri poklicana, da se zavzema za »lustracijski« zakon, odnosno na lustracijo samo. Po starini navadi pa se omejeje na brezplodno godrnjanje in v nekem bolestnem zaverovanju vase ostaja brez vsake domiselnosti in iniciativnosti, ki bi lahko doprinesli resnični demokratizaciji Slovenije, v skladu s predpisi »evropskega demokratičnega obnašanja«.

Medtem ko si neka nova slovenska generacija prizadeva enkrat za vselej »postrgati star kvas, da bomo novo testo«, (vesti iz Ljubljane govorijo celo o ustanovitvi vzporedne organizacije nekdajih partizanskih borcev, tistih, ki so se borili le za svobodo in ne za uvedbo komunističnega režima) slovenska politična emigracija zgovorno molči ali pa prepušča ideološki boj proti komunizmu ljudem, ki še vedno živijo v časih, ko so govorile brzostrelke.

Ni namreč nobenega izgovora za malodusje ali godrnjanje in mrmarjanje, da se nič ne da narediti. Če bi tako govorili tisti, ki so v letih revolucije nosili glave v nahrbtnikih, bi nas vse zalila komunistična povodenj in bi danes ne bilo nobene potrebe ne po lustraciji in ne po demokratičnem obnašanju.

(KONEC)

Kaj se dogaja v Sloveniji?
Z Ameriško Domovino
boste vedno na tekočem!

RESOLUCIJE SSK

(nadaljevanje s str. 10)

POPRAVA KRIVIC

V svetu zelo odmeva dejanje italijanske vlade, s katerim je odločno in hitro odzvala formalni zahtevi svetovnega judovskega kongresa ter poskrbela za vrnitev dragocenosti, odvzetih pripadnikom judovske skupnosti med drugo svetovno vojno. Ta poteza dokazuje, da je mogoče z dostojanstvom tudi navidezno zelo težavne, pravno zapletene in zastarane zadeve učinkovito reševati, če zato obstojata ustrezna moralna zavest in politična volja.

Znano je, da je bila v času fašističnega režima v Italiji povzročena poleg moralne tudi velika materialna škoda tudi številnim Slovencem kot posameznikom in kot narodni skupnosti; npr. požig narodnega doma v Trstu, zapleme premoženja, uničevanje domačij in celih slovenskih vasi med drugo svetovno vojno. ... Slovenska manjšina je bila sistematično zatirana.

Svetovni slovenski kongres zato slovensko vlado poziva, naj na podlagi zgodovinskih podatkov naredi pregled in oceno te škode, ter na tej osnovi vladu v Rimu poda ustrezne zahteve. Zahvalek do italijanskih oblasti bo toliko bolj upravičen in učinkovit, če ga bo spremljalo dosledno in pospešeno poravnavanje moralnih in materialnih krivic, ki jih je Slovencem povzročala domača totalitarna oblast. Na popravo teh krivic prizadeti čakajo vse od padca komunističnega režima.

Take akcije slovenske vlade bo odločno podprt tudi Svetovni slovenski kongres.

(KONEC)

SLOVENE STUDIES 16/1

NEW YORK, NY - Izšel je prvi zvezek šestnajstega letnika revije *Slovene Studies: Journal of the Society for Slovene Studies*, znanstvenega glasila ameriške Družbe za slovenske študije - z naslovom: *Slovene Studies 16/1 (1994): Papers in Slovene Studies 1975-1978, and Slovene Studies: Journal of the Society for Slovene Studies, Volumes 1-15, 1977-1993, A Cumulative Index with Abstracts*.

Zvezek revije, ki prihaja z zamudno letnico 1994, prinaša seznam in pregled gradiva dveh periodičnih publikacij Družbe za slovenske študije: štirih zvezkov *Papers in Slovene Studies, 1975-1978*, in petnajstih letnikov revije *Slovene Studies: Journal of the Society for Slovene Studies, 1977-1993* - povzetki njihovih člankov v angleščini. Zvezek je pripravil Tom M.S. Priestly ob sodelovanju Cory Heidelberger, Zorana Starčevića in Raine Iotove.

Kumulativni seznam in pregled gradiva obeh publikacij je obdelan v petih poglavjih: Bibliografski pregled publikacij Kumulativnega seznama (*Publishing History*, str. 5-6); splošen bibliografski seznam prispevkov v obeh serijah publikacij v pregledu, urejen po abecednem redu avtorjev, naslovom prispevka in bibliografsko referenco (*Comprehensive Bibliography*, str. 7-35); seznam publikacij, katerih ocene prinašata reviji, urejen po abecednem redu imen njih avtorjev (*Index of Books Reviewed*, str. 37-52); seznam prevodov slovenskih literarnih tekstov v angleščino (*Index of Translations*, str. 53-54); in tekste kratkih angleških povzetkov vsebine člankov v obeh periodičnih publikacijah v pregledu (*Abstracts*, str. 55-123).

Zanimiv bi bil tudi statistični pregled sodelavcev iz Slovenije po sodelovanju s Society for Slovene Studies v letih 1975-1993. Gledano s časovne perspektive, je Družba za sloven-

ske študije imela v teh letih že 40 sodelavcev iz Slovenije v obeh revijah, med njimi 26, ki so sodelovali v njenih publikacijah z enim prispevkom, 10 z dvema (akademik profesor dr. France Bernik, predsednik SAZU v Ljubljani; Silvo Detvetak, Miran Hladnik, Niko Kocijančič, Igor Maver, Jože Pogačnik, Dimitrij Rupel, Nada Šabec, Jože Toporišič in Janja Žitnik); dva s tremi prispevki (Matjaž Klemenčič in Jernej Petrič), enega s šestimi prispevki (Aleš Debeljak) in enega z osmimi prispevki (Maja Mitrović).

Dva vidika pregleda objavljenega gradiva v teh dveh publikacijah Družbe za slovenske študije bi še posebej zaslužila urednikovo pozornost, a nista bila upoštevana: Tematična posvečenost problematike obeh periodičnih publikacij, npr. objava prispevkov posvečenih Trejemu Svetovnemu kongresu sovjetskih in vzhodnoevropskih študij v Washingtonu, D.C., 1985 [*Slovene Studies 8/1 (1986)*] in Četrtem temu kongresu v Harringtonu, v Angliji, 1990 [*Slovene Studies 12/2 (1990)*]; kar tudi treh ameriških slovenskih zbornikov: *Slovene Studies 9/1-2 (1987)* :Lubi Slovenci: To Honor Rado L. Lenček], *Slovene Studies 11/1-2 (1989)* [In Honor of the Memory of Toussaint Hočevar (1927-1987)], in *Slovene Studies 12/2 (1990)* [In Honor of Carole R. Rogel].

Revijo *Slovene Studies: Journal of the Society for Slovene Studies* izdaja za svoje člane ameriška Society for Slovene Studies v ZDA; nečlani jo lahko naročijo na naslovu: Society for Slovene Studies, Department of History, Wheeling Jesuit College, 316 Washington Avenue, Wheeling, WV 26003, U.S.A.

R.L.L.

Naša fax številka je:
216/361-4088
in je stalno vključena

V BLAG SPOMIN
ob sedmi obletnici smrti
naše ljubljene, nikoli pozabljenne

NEŽKE SODJE
ki jo je Bog poklical k Sebi
21. septembra 1990

Prehitro si se poslovila
in za vedno šla od nas,
srca so se zasolzila,
ko je prišel slovesa čas.

Sladka nam je misel na Te,
in na mili Tvoj nasmej,
na besede ljubezne,
ki si imela jih do vseh.

V miru božjem zdaj počivaš
dragia, nepozabna nam,
v raju večno srečo uživaš
do snidenja na vekomaj.

ŽALUJOČI:
brat Marko Sodja z ženo Ido,
svakinja Ana Sodja,
nečaki in nečakinje,
dve sestrični in bratranec,
priatelja Frank in Vida Rupnik,
belokranjski rojaki in rojakinje.

Cleveland, Ohio, 18. septembra 1997.

Iz življenja Slovencev iz Milwaukeeja in okolice

Držimo se materine besede

V Družini beremo razne novice od »doma«. Pa smo tudi mi Slovenci, živimo v okolici Milwaukeeja v Združenih državah. Držimo se starih običajev in navad in praznujemo verske praznike, prav kakor vi tam (v Sloveniji, op. ur. AD).

Kmalu po prihodu v Ameriko po drugi svetovni vojni smo ustanovili kulturno društvo Triglav. Povezali smo se tako versko in kulturno, da smo ostali z dušo in srcem Slovenci. V slovenski župniji sv. Janeza smo se shajali, priejali igre, pevske nastope, obhajali razne obletnice.

Ko smo pred 36 leti kupili kos zemlje ob malem jezeru, smo ta park imenovali Triglav. To je bil in je še za nas »triglavane« košček domovine, kjer se razvedrimo in se srečujemo ob nedeljah in, odkar smo že skoro vsi upokojeni, tudi med tednom.

V parku je spominska kapela za naše žrtve komunizma, posvečena svetima bratoma Cirilu in Metodu. Je pa tam še ena cerkvica nad jezerom, z Marijo na oltarčku in v njej so ploščice z imeni vseh pokojnih triglavcev, ki jih je že kar precej.

V kapelici imamo čez polete kar štirikrat mašo, ki jo za nas daruje naš duhovni vodja dr. Jože Gole. Med mašo predevamo lepe slovenske pesmi, dr. Gole pa nam s svojimi pridigami okrepi vero in duha.

Prvi javni triglavski nastop je navadno na cvetno nedeljo, ko pridejo otroci v cerkev z butaricami, dekleta pa so v narodnih nošah. Ker cerkev ni več slovenska, je kaplan razložil, da je to naša slovenska navada. Tudi blagoslov žegna na veliko soboto je tradicija, ki se je še držimo. Če vreme dopušča, je za veliko noč v parku tudi »egg hunt«, ko poskrijemo pirhe po grmovju in kotičkih in jih otroci iščejo z velikim veseljem in velikim vriščem.

Sredi maja je materinska proslava, včasih zunaj pri kapelici ali pa v dvorani, če je slabovo vreme. Vedno smo imeli pete litanije, govor in program. Letos je imel govor lazarist Jože Mejač iz Ljubljane, ki je bil na obisku pri nas. Imeli smo pet prvoobhajancev iz tretje generacije. Deklice

so kronale Marijo in vsi otroci so ji prinesli rdeče nageljčke, ki so jih potem razdelili mamicam in starim mamam. Vsi smo peli Spet kliče nas venčani maj, otroci pa so pripravili prijeten program.

Spominski dan, dne 30. maja, dan težkega spomina! Dr. Gole je maševal z diakonom Gregorjem Goršičem, ki je bil 1. junija posvečen. Naš prvi slovenski novomašnik v Chicago! Molili smo za vse pokojne člane, za škofa Gregorija, za pobite domobrance, za našo rodno Slovenijo. Naj še omenim, da sta v dvorani na častnem mestu sliki škofa Rožmana in generala Rupnika, dveh zaslужnih Slovencev.

Po maši je bila komemoracija. S petjem in recitacijami smo se poklonili našim pomorjenim domobrancem in vsem žrtvam, ki so jih komunisti pobili po vojni in med vojno. Sli smo na »domobrantski grob«, košček vrtička s tablo v njihov spomin. Tam je novomašnik Gregor prižgal svečke in molili za njihov pokoj. To je bil svečan in globoko občuten dan za nas vse.

Največji obisk v parku je za misijonski piknik. Pride veliko staronaseljencev, ker imamo vedno pristno slovensko hranilo. Iz dobička na tem pikniku smo pomagali že 35 mladim semeničnikom, da so dosegli mašniško posvečenje. Ves preostali dohodek pa gre za druge, splošne misijone. Po tem pikniku imamo še dva, oba z mašo in slovenskim petjem.

Na tukajšnji državni praznik, 4. julij, imamo športni

dan z raznimi tekmmi — v plavanju, teku, kolesarjenju... Prejšnja leta smo celo delili »olimpijska« odlikovanja; sedaj, ko so ti fantje že može in očetje, pa tekmuje že tretja generacija. Sledijo balinarske tekme in za otroke ribolov.

Tako mine poletje, kar prehitro. V jeseni, ko dozori grozdje, je še trgatev s policajci in ječo za tiste, ki kradejo grozdje iz okrašene dvorane.

Končno se park zapre za zimo. Vse se pospravi in zaklene, pograbijo se gore listja, mi pa gremo spet nazaj k župnijski cerkvi sv. Janeza, da tam pričakamo Miklavža, ki pride z vsem nebeškim in peklenškim spremstvom, v veliko veselje in strah malčkov. Z rožnimi venci v ročicah odganjajo nadležne parklje, stare mame jih z ljubeznijo gledajo in v srcu molijo, da bi se tudi pozneje, ko bodo odrasli, tako verno zanašali na rožni venec!

Tako mine leto in vsi starejši že spet sanjam o tistih lepih božičih tam daleč za morjem, ko smo bili še mladi in smo o polnočnicah prepevali prelepne božične pesmi, ki jim ni enakih na vsem svetu. M.K.

Družina, 31.8.1997

Zimske olimpijske igre 2006 morda na Tromeji?

Na Koroškem začetek volilne kampanje

Erik Dolhar

Na Koroškem se vneto pripravljajo na ljudsko glasovanje, na katerem bodo 5. oktobra Korošci odločili, če želijo prirediti Zimske olimpijske igre leta 2006 na območju Koroške, Furlanije-Julijanske krajine.

(dalje na str. 14)

Na bregu »triglavskega jezera«

Kapela sv. Cirila in Metoda v parku »Triglav«

Izjava Slovenskih krščanskih demokratov

Ob napadih na ljubljanskega škofa in na katoliško Cerkev, ki so se zadnje čase vrstili na straneh dnevnega tiska, ki je še vedno odvisen od ljudi, ki so skozi pol stoletja skušali po navodilih komunistične partije ljudstvu kroviti pamet, izrekamo Slovenski krščanski demokrati predvsem svoje ogorčenje. Ti napadi, ki so očivno vodeni iz enega samega idejnega središča, so zloraba monopolnega položaja, ki ga imajo v naših medijih še vedno pristaši nekdanjega totalitarizma. Tak položaj, kot smo poudarili že večkrat, ni v skladu z demokratičnimi pravili politične igre.

Zdi se, da hočemo stare sile pokazati, da ohranjajo in celo večajo svojo nedotakljivost. Prepričani smo, da se pri tem močno motijo, kajti če jih v marsikakem primeru res ne dosega roka še vedno pristranskih sodnih oblasti, jih že sodi javno mnenje. Slovenski krščanski demokrati čutimo ob teh dogodkih dolžnost, da izrečemo predstavniku slovenske katoliške Cerkve nadškofu dr. Francu Rodetu svojo solidarnost in obžalujemo, da se je del slovenskega časnikarstva spustil na raven, ki jo vsak pošten demokrat zavrača.

Prof. Tine Vivod, podpredsednik SKD

Jernej Dobovšek

dr. Peter Klopčič

Srečko Gaser

dr. Janez Zorec

Ivan Mejač

g. Dernulc-Golley (g. Jereb)

Argentina

Kanada

ZDA

Francija

Australija

Vel. Britanija

Italijanski film Porzus: politične špekulacije?

Fojbe... Porčinj... in Slovenci

V zadnjih avgustovskih tednih je sprožil veliko polemik tako v krajevnih kot tudi v vsedržavnih (italijanskih) sredstvih javnega obveščanja, zlasti v tisku, film z naslovom »Porzus«, po istoimenskem gorskem kraju Porčinj pri Ceneboli med Fojdo in Ahtenom v zahodni Beneški Sloveniji...

V neposredni bližini tega kraja pod Toplim vrhom (kot mu pravijo slovenski domačini) je 7. februarja 1945 (torej že proti predvidenemu koncu vojne oz. nacistične zasedbe tega dela Furlanije) prišlo do fizične likvidacije poveljstva hribovske brigade divizije Ospoppa Francesco De Gregorio.

Dejanje je po lastnem priznanju izvedel vodja garibaldinske enote (pod pokroviteljstvom komunistov) Mario Toffanin s partizanskim imenom »Giacca«. Nekaj dni kasneje je dal ustreliti še 14 drugih osoppovskih partizanov.

Leta 1957 je bil Toffanin v Italiji obsojen na dosmrtno ječo. Umaknil se je najprej na Češkoslovaško in nato v Jugoslavijo. Leta 1978 ga je italijanski predsednik Pertini pomilostil. Sedaj je slovenski državljan, prejema italijansko pokojnino in skupno z ženo prebiva na Škofijah v neposredni bližini istoimenskega mejnega prehoda.

Omenjeni dogodki naj bi se torej dogodili pri planinskih kočah pod Toplim vrhom in so še vrsto let po vojni razburjali politične duhove v okviru vzdružja hladne vojne, ki se je v Benečiji v glavnem izživila v nacionalistični gonji proti zavednim slovenskim Benečanom in... Jugoslaviji.

Ti dogodki so obravnavani v filmu, ki ga je posnel režiser Mario Martinelli in so ga sredi živahnih polemik predvajali tudi na nedavnem festivalu v Benetkah. V to polemiko se je vključilo tudi ljubljansko Delo z objavo komentarja znanega tržaškega publicista Paola Parovela, v katerem se avtor zgraža zlasti nad dejstvom, da je italijansko ministrstvo za kulturne pobude (vodi ga minister Veltroni, predstavnik DSI) širokogrudno finančno podprtlo ta Martinellijev film.

Iz tega izvaja, da za celotno zadevo trdno stoji DSL (ki zbirajo pristaše nekdanje KPI in je sedaj na vladu), ki da s takšnimi pobudami teži k »mehčanju« Slovenije in Hrvaške, da se ne bi upirale protekcionističnim težnjam Italije v okviru njene »nove« politike do Vzhoda.

Bistveno vprašanje, ki preveva vse omenjene polemike okrog dogodkov, ki jih obravnavata film o Porčinju, je namreč to, kdo je naročil poveljniku garibaldinske enote »Giacchi«, naj poskrbi za likvidacijo osoppovskega poveljstva. Doslej je prevladovalo mnenje, da je to ukazala federacija komunistične partije v Vidmu, film o Porčinju pa naj bi nameroval, da je povelje prišlo od slovenskih partizanov, s katerimi so garibaldinski partizani tesno sodelovali. Z odstranitvijo osoppovcev naj bi slovenski partizani imeli prosti pot za zasedbo Furlanije do Tilmenta...

Težko je iz dosedanjih polemik izluščiti kaka nova verodostojna ali dokazana dejstva. Nekaj pa je treba pri vsem tem obsoditi, in sicer lahko prikazovanje, da so Slovenci zasedovali osvajanje ozemelj z italijanskim prebivalstvom, podobno kot v primeru fojb pripisujejo Slovencem in Hrvatom genocidne namene do Italijanov.

Morda pa nam bo celotno ozadje pomagala razumeti okoliščina, da letos praznujemo 50-letnico podpisa in uveljavite pariške mirovne po-

(dalje na str. 14)

Prijatel's Pharmacy

St. Clair & E. 68 St. 361-4212

IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA

ZA RAČUN POMOČI

DRŽAVE OHIO - AID FOR

AGED PRESCRIPTIONS

»Zavedati se moramo, da smo vsi na poti«

Pogovor z ljubljanskim nadškofom in metropolitom dr. Francem Rodetom

I. del

Pred približno petimi meseci ste uradno nastopili službo ljubljanskega nadškofa in metropolita. Od takrat ste verjetno že dodobra spoznali Slovenijo v vseh njenih razsežnostih in raznolikostih. Kakšna je torej podoba Slovenije, ki se vam kaže skozi vaše dosedanje delo, razpeto med najrazličnejše obveznosti? Ste bili v pričakovanjih, s katerimi ste prihajali v domovino, potrjeni, ali vas je kaj posebno presenetilo?

Podoba Slovenije — imago Sloveniae — seveda to podobo človeka iz daljave nehote idealizira. Alojz Rebula, veliki pisatelj in moj dobri priatelj, je nekoč zapisal besede, s katerimi vam bom skušal odgovoriti na vprašanje:

»Ni mi težko ljubiti to domovino, odetu v zelen knežji plašč kot redkokatera v Evropi, ki v svoji miniaturnosti nosi zeleno more Pohorja, srebrne vertikale Kamniških in Julijskih Alp, smaragdne preproge Logarske doline, sinjske gorice Dolenjske.

Ni mi težko ljubiti slovenskega človeka, ki je mogoče za določen okus preveč ponisen, a v osnovi delaven, pošten, trezen, ki je vase vsrkal v dovolj dobro sintezo nemško solidnost in romansko živahnost.

Ni mi težko ljubiti te zgodovine, ki ni bila nikdar zgodovina imperializma, tlačenja in genocida, ampak zgodovina enega samega žrtvovanja. Ni mi težko ljubiti te enkratno velike poezije od Prešerna preko Ketteja do Balantiča.«

Moj pogled na Slovenijo se torej ni bistveno spremenil. Vsakič, ko se peljem ali se sprehodim (slednje bolj redko) po slovenski pokrajini, me očarajo njene lepote in »pijem nje prelesti« s prekipevajočo hvaležnostjo Bogu za ta kose raja, ki nam je dano v njem živeti.

Ni se spremenilo moje mišljenje o slovenskem človeku; v njem vidim plemenitost, poštost, delavnost, smisel za prijateljstvo, skromnost in človeško pristnost, kot jih nisem srečal drugod po svetu. Koliko svetlobe je v mojih slovenskih prijateljih! In slovenska umetnost: od poezije do slikarstva, od arhitekture do glasbe — vse to se mi zdi vredno, lepo, kvalitetno. Vsemu temu lahko brez pridržka pritrjujem in z veseljem sprejemam.

Seveda so še drugi Slovenci, s katerimi se po svetovnem nazoru razhajam. Toda, če so pošteni, plemeniti, če so prepojeni s kulturo, če se vedejo do drugih po pravilih lepega vedenja, če so po srcu demokratični, potem se z njimi brez težav razumem in jih globoko cenim.

Samo s fanatiki in prostaški mi ljudmi ne pridem skupaj. Toda slovenskega naroda ne sodim po njih. Ti niso merilo. Kot ne sodim nemškega naro-

da po Hitlerju in ruskega po Lenini, tako ne sodim slovenskega naroda po Mačku ali Kardelju. Lopovi so povsod, vendar naroda ne sodimo po njih, ampak po njegovih najbolj žlahnih predstavnikih: po umetnikih, znanstvenikih in svetnikih. In po množici preprostih in poštenih ljudi.

• Ze bežen pregled v poročanje našega tednika od aprila do danes bralcu pokaže, da ste v tem času obiskali številne župnije ljubljanske nadškofije, se srečali z mnogimi brati v duhovništvu in župljani ter

Zimska olimpiada na Tromaji leta 2006?

(nadaljevanje s str. 13)

ne in Slovenije z nosilcem kandidature Celovcem.

Pobudo so podprli že vidni koroški športniki, z najbolj popularnim avstrijskim zimskim športnikom vseh časov, olimpijskim zmagovalcem v smuku leta 1976, Franzom Klammerjem na čelu. Tako on kot nekateri drugi vidni koroški športniki so opozorili volivce, naj na referendumu prekrižajo DA. S tem naj bi bila Koroška deležna izredno pozitivnega učinka, še zlasti na turističnem področju.

Generalni sekretar organizacijskega komiteja F-Jk Baldassini je sporočil, da se je dejelni svet že soglasno odločil za podporo skupni kandidaturi treh dežel, generalni sekretar slovenskega olimpijskega komiteja, Kranjskogorec Vojtek Budinek pa je opozoril na velike izkušnje, ki jih ima Slovenija pri organizaciji takih pobud, saj je organizacijski delež Slovenije pri ZOI leta 1984 v Sarajevu znašal tri četrtine.

Kandidatura naj bi imela za dejelo na sončni strani Alp dvojni učinek, saj bi Slovenijo spoznal širši krog ljudi kot novo dejelo na svetovnem prioritetu, poleg tega pa bi bila to končno priložnost za obnovitev nekaterih športnih infrastruktur zimskega turizma.

Generalni sekretar koroškega organizacijskega komiteja Dieter Janz je pojasnil, da Koroška, Furlanija-Julijnska krajina in Slovenija pokrivajo skupno ves operativni del organizacije Iger brez meja. V primeru, da bi olimpijski komite podprt kandidaturo treh dežel, pričakuje Janz dokončno odločitev med Celovcem in švicarskim Sionom.

Odločno je skupno kandidaturo zaenkrat podprt le slovenski olimpijski komite, medtem ko se avstrijski poteguje tudi za Tirolsko, italijanski pa za organizacijo olimpijskih iger leta 2004 v Rimu.

Koroški referent za turizem in gospodarstvo Karl-Heinz Grasser je še pristavljal, da bi igre za Koroško predstavljal neprecenljivo poživitev na turističnem in gospodarskem področju.

NOVI GLAS

7. september 1997

tako dodobra spoznali utrip krajevne Cerkve, ki jo vodite. Kako ste doživljali ta srečanja?

Res, odkar sem 7. aprila prevzel vodstvo ljubljanske nadškofije, nisem ostal niti eno nedeljo doma. Pogosto sem imel slovesnosti tudi med tednom. Ob birmah sem prišel na župnijo v soboto popoldne za srečanje z birmanci, starši in botri. V nedeljo dopoldne ali popoldne pa sem birmoval.

Poleg birm obiskujem župnije za blagoslovitev novih zvonov, novega zvonika, novega ali prenovljenega župnjskega doma ipd. Ta srečanja z vernim slovenskim ljudstvom doživljjam kot veliko srečo. Pomislite, na fari, ki šteje tisoč ljudi, se jih zbere še enkrat toliko. To vendar nekaj pove.

Vernike nagovarjam kar se da preprosto in močno. Vselej izhajam iz besednega bogoslužja tiste nedelje ali dneva, rad pa poudarjam, da moramo poleg tvarnega napredka zidati tudi duhovno stavbo iz živih kamnov: občestvo vere, upanja in ljubezni. Ljudi pozivam k samozavesti in h krščanskemu ponosu, k premagovanju strahu kot dedičine iz preteklosti in jih nagovarjam k večji krščanski angažiranosti na področju dobrodelnosti in medsebojne pomoči pa tudi k večji civilni in državljanški odgovornosti.

Z duhovniki, svojimi brati in najožjimi sodelavci, skušam vzpostaviti kar se da prijateljske stike. Vsak dan jih sprejemam na škofiji, zavedam pa se, da bi jih moral tudi obiskovati na njihovih farah; žal mi to doslej ni bilo mogoče zaradi hude časovne stiske. Bom pa to delal, kolikor bo mogoče. Saj je to tudi dosti bolj koristno kot čepeti v Ljubljani. Kolikor morem soditi, so odnosi z duhovniki dobri. Z vsakim bi želel imeti osebni prijateljski stik. Vsako priložnost bom izkoristil za to. Upam, da bom sčasoma to uresničil.

• Srečujete se tudi z mnogimi, ki niso člani katoliške Cerkve in tudi niso verni. Ob imenovanju za ljubljanskega nadškofa ste v prvi izjavi izrazili misel, da se mora Cerkev v srečevanju z ljudmi, ki so se oddaljili od Cerkve ali pa niso nikoli živel v njenem okrilju in imajo pogosto o njej napačno predstavo, nenehno spraševati, kakšno podobo daje navzven, in gledati, da tisto, kar upravičeno odbija ljudi dobre volje, po svoji moći odpravlj.

Toda — ali je takšno opredelitev mogoče razumeti tudi kot »pragmatično« prilaganje znamenjem časa, samo da bi Cerkev žela široko odobranje za vsako ceno? Razprava o splavu je jasno nakazala, da nekateri Cerkvi »svetujejo« prav to.

Ko gre za zunanj podobo Cerkve, za njeno podobo v javnosti, moramo biti realisti. Ne morem se strinjati s tistimi, ki bi radi videli Cerkev povsem

(dalje na str. 15)

Kjer so sence mehkejše, daljše in ljudje prijetni
Kipar, grafik in pesnik Rudi Stopar je v Kanadi odkril sorodne duše — Spodbudo za svoje delo je dobil med Indijanci in Eskimi

Ljubljana — Deseti brat in Krjavelj, Zeleni Jurij, Petelin, Kletka, Znamenja ali Klasje in Zlati polje, to je le nekaj imen plastik, ki jih je v zadnjem času izobiloval Rudi Stopar iz Sevnice. To niso običajni kipi, marveč posebne stvari. 58-letni samorastniški kipar oblikuje kovine, kakršnih v Sloveniji ni veliko.

Ker živi daleč od kulturnih središč, doma ni dovolj znan. Pa bi moral biti; v zadnjih desetletjih se je dodobra uveljavil na tujem. Trimesečno potezanje po Kanadi, od koder se je nedavno vrnil, pa lahko ob pridobljenih spoznanjih postane nov mejnik v Stoparjevem delu in življenju.

Rudi se je doslej ukvarjal z različnimi umetniškimi zvrstmi. Njegova dela so razstavljena v številnih domačih galerijah, zlasti v Trebnjem, in na tujem, zanje pa je prejel visoka odličja v pariškem salonu, v Entibusu in drugod.

Posebnost Stoparjevega ustvarjanja je modeliranje in oblikovanje kovin; z mešanjem in varjenjem dosega nenavadne tonske in strukturne odtenke. Njegovo delo je zabeleženo v francoski enciklopediji o samorastništvu, lansko jesen pa se je proslavil tudi na Japonskem. Preizkusil se je namreč tudi v pisjanu haiku poezije. Za verze »Sneži-polne roke zvez-izginjajo« je v deželi vzhajajočega sonca prejel posebno nagrado. Te dni je dobil še drugo. Poleg tega je izdal že dve pesniški zbirki.

Rudi Stopar je bil dejaven tudi v Kanadi. Pri znancih je imel atelje, v katerem je ustvaril 12 skulptur. Svetoval je navdušencem, v Južnem Ontariju pa je pripravil odmevno in bogato razstavo. Vmes je obiskoval in končal grafično šolo za področje litografije v Dundasu.

Daljše bivanje na drugi strani luže je izkoristil za razširitev obzorja. V Kanadi je povsod presenečen ugotavljal, da ljudi zanima vse, da ustvarjalci radi povedo vse in da nič ne prikrijejo.

Posebno doživetje zanj so bila srečanja s člani sekte amisi in indijansko umetnostjo, zlasti so ga navdušili Eskimi. »Dela Eskimov so me prevzela — s čisto formo, figuraliko in idejo, s preproščino, pa tudi z materialom, iz katerega izdelujejo skulpture. V skopi zaledeneli krajini severa izražajo svoje občutje s podobami, ki jih je mogoče enačiti s samorastništvom pri nas ali kjer koli drugje po svetu.

Spominjajo me na Jovanova izpod Blegoša, saj so s preprostimi vrezni v kamen dosegli neverjetne učinke. V figurah čutimo eksotiko malo znanega severa in njihove legende; živali, od katerih je odvisen človek. Sicer pa uporabljajo za kiparjenje kosti živali in soubstone, dovolj mehak ka-

men lojevec, ki se preliva v čudobivih barvah, vse od črno do svetlo turkizne. Na severu, kjer so sence zaradi nizkega sonca mehke in še posebno dolge, dobivajo figure še družne barvne odtenke.

Zanimive so tudi eskimske grafike, ki jih pogosto zrijejo ženske, moške jih sklešajo, v zadruži pa odtisnejo. Zato je na zadnji strani grafike trojni podpis: rdeči iglu kot znak zadruge ter ženina in moževa oznaka. Kako pošteno!«

Ustvaril tudi za Slovence

Vendar ni le Kanada zaznamovala Rudija Stoparja — tudi on je zaznamoval njo. Za slovensko cerkev v Hamiltonu, kjer je med njegovim obiskom uspešno nastopil mešani pevski zbor slovenskih učiteljev Emil Adamič iz Ljubljane, je ob pomoči žene Jasenke izdelal prelep krstilnico. V spomin na obisk pri rojakih, v zahvalo za njihovo naklonjenost in v potrditev svoje umetnosti.

Vlado Podgoršek

Delo, 23. avg. 1997

Fojbe... Porčinj... in Slovenci

(nadaljevanje s str. 13)

godbe (15. september 1947), ki je med drugim določila novo razmejitev med Italijo in Jugoslavijo. Še vedno številni pa so tisti krogi v Italiji, ki označujejo pariško mirovno pogodbo za vsiljeno, da je povzročila eksodus iz Dalmacije, Reke in Istre. V zadnjem trenutku naj bi bilo preprečeno, da niso Slovenci potisnili svojih mej celo tja do Tilmenta.

Zato v luči takšnih razmišljanj tudi sedanje polemike okrog Porčinja in filma o njem niso nič novega in tudi nič naključnega. V bistvu gre za znane politične špekulacije v novi obliki in z novimi pobudniki.

ALOJZ TUL

Novi glas, Trst/Gorica

4. september 1997

MALI OGLASI

WANTED

12 Bass Chromatic Accordion
(Half-Chromatic)
Call: 449-3575

(34-37)

Joseph L. FORTUNA

POGREBNI ZAVOD
5316 Fleet Ave.
641-0046

Moderni pogrebni zavod.
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoci.

CENE NIZKE
PO VASI ZELJI!

— München 1945 —

Tekst, ki sledi, je ponatis iz najnovješe številke revije *Pogledi*, ki jo izdaja Raziskovalni inštitut Studia Slovenica v Ljubljani, urednik je pa dr. Janez Arnež. Gre za štev. 16-17 (avgust 1997), posamezna številka stane \$3.00, naročiti jolahko direktno na naslovu v Ljubljani: p.p.28, 1210 Ljubljana-Sentvid, ali pa na 13209 Hathaway Dr., Silver Spring MD 20906 tu v ZDA. V pričujoči številki je kar nekaj zelo zanimivih ponatisnjeneh članov.

— Ur. AD

Ko so ameriške čete osvobodile zapornike v taborišču Dachau, so nekateri Slovenci po osvoboditvi ostali v Nemčiji, v Münchenu, ker se niso hoteli vrniti v komunistično Jugoslavijo. Med temi sta bila tudi prof. Vinko Lipovec in dr. Zdravko Kalan.

Pridobljena svoboda je pomnila tudi svobodo govora in pisanja. To je bila velika pridobitev, posebno za vse preganjance po letih zatiranja in vojnega terorja. Med emigrantmi so se pojavljali časopisi v raznih jezikih. Med prvimi je bil list *Istina*, ki je izhajal v srbohrvaščini, a je sprejemal, vsaj v začetku, tudi slovenske članke.

Prva številka lista je izšla decembra 1945. V njej je bil tudi slovenski članek *Slovenci in Jugoslavija* na str. 17 in 18. Napisal ga je V. Podoršek, psevdonom prof. Vinka Lipovca. V tem članku prof. Lipovec daje kratek prikaz razvoja pro-jugoslovanske ideje med Slovenci, ki naj bi imela svoj začetek v Kollarjevi slovanski vzajemnosti ter preko poskusa ilirizma dosegla svoj višek v Majske deklaraciji leta 1918. Jugoslovansko navdušenje med Slovenci se je malo ohlabilo ob sprejetju Vidovdanske ustave in z nastopom šestoju-narske diktature leta 1929.

»Doba diktature in nasilnega pojugoslovanjenja je jugoslovanske misli med Slovenci škodovala, prinesla pa nam je tudi dobro stran. Znebili smo se romantične zasanjenosti in začeli vprašanje realno reševati. Odvrgli smo vse nebitveno in se lotili jedra.

Da vsa dvajsetletna zgrešena politika ni omajala v nas upanja na ugodno rešitev našega sožitja s Hrvati in Srbi, pričajo dogodki tik pred drugo svetovno vojno in med vojno samo.

Slovenci smo se zavedali, da bo naša zemlja, ki je od vseh področij Jugoslavje najbolj izpostavljena, v celoti opuščena, da bomo morali doprinesti ogromne gmotne in krvne žrtve, vendar nismo omahovali. Naši fantje so se z veseljem odzivali pozivom v vojsko, na tisoče prostovoljev, posebno mladine se je priključilo redni vojski, odločenih dati svoje življenje za skupno stvar.

S povešeno glavo in žalostni so se po razsulu vračali fantje domov, toda ne obupani. Ta-koj so se lotili dela. Zbirali so orožje, se tajno sestajali in se

začeli vezati v skupine - prva jeda oboroženega odpora proti tujim osvajalcem. V kratki dobi je bil velik del slovenskih za orožje sposobnih mož povezan v oddelkih jugoslovenske vojske v domovini. Tudi OF se ima za svoje uspehe na slovenskih tleh zahvaliti v prvi vrsti svoji spretno vodeni propagandi, ki je stalno poudarjala kot svoj cilj svobodno Jugoslavijo, urejeno po željah njenih narodov.....

Mi priznavamo usodno skupnost treh jugoslovenskih narodov, utemeljeno v naši krvni sorodnosti, zemljepisni legi, skupnih gospodarskih koristi in lažji obrambi pred tujim osvajalcem ter odločno zagovarjamo državno skupnost, toda pri tem hočemo biti v svoji hiši sami svoji gospodarji. Kako naj bo naša država na znotraj urejena, to je vprašanje sporazuma med vsemi tremi narodni, sporazuma pravim, kot je bilo določeno tudi v krfski deklaraciji, ne pa preglasovanje kot je bil to slučaj pri vidovdanski ustavi.«

Isti avtor je v isti številki napisal tudi članek *Naša meja proti Avstriji; Slovenski Korotan*, str. 26, 27. V njem podaja razvoj severne slovenske meje od naselitve Slovencev do danes. Članek zaključuje:

»Danes po tolikem trpljenju in tolikih žrtvah je bil naš narod prepričan, da bodo njegove upravičene zahteve izpolnjene, zdi se mi pa, da bo nešrečna Titova politika zaigrala tudi to zadnjo ugodno priliko. Če bodo morali nesrečni koroski Slovenci res še nadalje ostati pod tujim jarmom, bo vsa odgovornost padla na nje, ki so v prvi vrsti iskali in zasledovali koristi svoje stranke, pri tem pa pustili v nemar splošno narodno dobro. Slovenski narod jim tega nikdar ne bo odpustil.«

Naslednje leto, 1946, je *Istina* izšla v dvojni številki 1-2 (januar-februar). Podoršek je za to številko napisal članek v srbohrvaščini *Slovenački politički program*. V njem razpravlja o slovenskih političnih programih od leta 1848 dalje.

»Prvi december 1918. leta je bil za Slovence resnični narodni praznik.« Po tej izjavi pa nadaljuje, da slovenski narodni program z nastankom Jugoslavije ni bil uresničen. Prvič, ker je velik del slovenskega ozemlja ostal pod italijansko, avstrijsko in madžarsko oblastjo; drugič, ker ni prišlo do zadovoljive notranje ureditve Jugoslavije. In po drugi svetovni vojni je Titova Jugoslavija »uničila edinstveno priliko za dosego političnega cilja, ker je postavila interes partije nad interesom naroda.«

Podoršek je v isti številki napisal članek: *Jugoslovansko-italijanska meja*, str. 23-28. Že tedaj je bilo avtorju članka jasno, da komunistična Jugoslavija ne bo uresničila slovenske etnične meje prav zato, ker je bila komunistična. »Kako se bo torej rešilo vprašanje jugo-

slovensko-italijanske meje zavisi ne malo od razvoja notranje-političnih prilik v naši domovini in s tem v zvezi tudi spremenjene zunanje politike naše države. Demokratična Jugoslavija usmerjena na zahod bi verjetno dobila pravične meje, tako proti Italiji kot proti Avstriji, Titova vzhodno usmerjena nikoli, vsaj takih ne, ki bi izpolnile naše zahteve!«

V dvojni številki lista *Istina* 3-4 (junija 1946) je izšel še en Podgorškov članek: *Slovenci in katolicizem*, str. 15-18. V tem članku je avtor dal pregled povezave katoliške Cerkve s slovenskim narodom vse od pokristjanjevanja dalje.

»Slovenci smo veja velikega slovanskega debla, od njega smo zajemali in zajemamo še danes živiljenjske sokove. Slovan se od hladnega, stvarnega Germana in živahnega Romana loči najjasnejše po svoji izraziti duševni strukturi. Mi se radi predajamo čustvu, sanjarimo in često iščemo rešitve težkih vprašanj vsakdanjega življenja v svoji notranosti ali v nadzemskem. Bežimo od težke stvarnosti in iščemo zavetja v nadnaravnem, predajamo se misticizmu in intenzivnemu religioznemu čustvovanju. Razčarni nad svetom iščemo tolerančno in notranji mir v nadzemskem. Te lastnosti, ta način duhovnega življenja je značilen za vse slovenske narode, prav posebno pa za Poljake in za nas Slovence...«

Katoliški duhovnik je bil edini izobraženec, ki je živel z našim kmetom in delavcem, edino on je poznal njegovo življenje, mu zato tudi najlažje svetoval, pa tudi pomagal, saj so bili ti kmetje in delavci njegovi farani, njegovi duhovni otroci, njihovo dobro je bilo tudi njegovo dobro. Kaj čuda, če je tako med dobrim požrtvovalnim duhovnikom in njegovimi farani zrastla močna vez, vez ki jo noben vihar ni mogel pretrgati.

(Konec prihodnjic)

KOLENDAR

SEPTEMBER

21. — Društvo SPB Cleveland sponzorira romanje k Žlostni Materi božji v Frank, Ohio. Sv. maša ob 12. uri, druge pobožnosti ob 2h pop.

21. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Vinsko trgatev na Triglavskem parku.

OKTOBER

4. — Fantje na vasi imajo koncert ob 20. obletnici obstoja v SND na St. Clairju.

5. — Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi kosilo, v šolski dvorani.

12. — Klub upokojencev Slovenske pristave priredi »Kolinci« na SP.

25. — Štajerski in Prekmurski klub priredi martinovanje v SND na St. Clair Ave.

NOVEMBER

1. — Zbor Glasbena Matica priredi koncert v SND na St. Clair Ave.

Intervju z nadškofom dr. Rodetom

(nadaljevanje s str. 14)

ubogo, brez gmotnih sredstev za njeno poslanstvo. Se manj bi se mogel strinjati s podobo Cerkve, ki trobi v isti rok kot bolj ali manj pristranski mediji, ne glede na moralnost ali nemoralnost takih stališč.

Kar zadeva gmotna sredstva, ki so Cerkvi potrebna, naj rečem tole: narod bo razumel, da jih Cerkev potrebuje, če bodo v službi njenega poslanstva: oznanjevanja evangelija, moralna in verska vzgoja mladine, šole, vrtci, domovi za ostarele, pomoč potrebnim, tisk, ohranjanje kulturnih spomenikov. Če so sredstva namenjena za to, ljudje razumejo in ne bodo očitali Cerkvi, da je grabežljiva in pogoltna.

Kar pa zadeva vsebino njenega oznanjevanja, je jasno, da se ne more in ne sme prilagajati okusu ljudi ali se obrati po vetrju. Seveda pa mora svoje sporočilo podajati na čim bolj prijazen in prepričljiv način. Ljudje morajo videti, da je evangelijsko sporočilo sincer zahtevno, da se je treba podati na ozko pot odpovedi, ki pa vodi v življenje, ne v slepo ulico; da nauk Cerkve, ki je zahteven, navsezadnje odgovarja najglobljim zahtevam človekovega srca in razuma, da Cerkev zagovarja človekovo dostojanstvo in vodi človeka do resnične notranje svobode, da mu ponuja pravo srečo.

Vendar, kljub vsem naporen, da bi predstavili krščansko sporočilo kot nekaj vabljivega, nikdar ne bodo vsi tega sprejeli. In Cerkev — kot je bil tudi Kristus — bo vedno za nekatere kamen spotike in znamenje, ki se mu bo nasprotovalo. S tem se moramo sprizniti. Gorje Cerkvi, ki bi iskala priljubljenost s tem, da se izneverja evangeliju in njegovim zahtevam. Pa tudi nesrečna Cerkev, ki ne bi znala nagovoriti človeka v njegovem srcu in bi bil njen glas nerazumljiv za sodobnega človeka. Zvestoba evangeliju in kar se da prijazen prikaz sporočila — to dvoje je treba držati, za to se je treba stalno truditi.

• Parlamentarna večina je pred šestimi leti odločila, da splav zanjo ni problematičen in je prosto pot do nasilne prekinitev nosečnosti sprejela v ustavo. Nekateri so mislili, da je s tem to vprašanje enkrat za vselej spravljeno z dnevnega reda. Vaše mnenje je, kot je pokazala velikošmarena pričiga na Brezjah, očitno drugačno.

2. — Ameriška Dobrodelená Zveza priredi banket v SND na St. Clairju ob 85. obletnici ustanovitve.

8. — Belokranjski klub ima tradicionalno martinovanje v SND na St. Clair Ave.

16. — Kr. št. 2 SNPJ ima jesenski koncert v SDD na Recherjevi ulici v Euclidu.

22. — Pevski zbor Jadran ima jesenski koncert v SDD na Waterloo Rd. Igra Tony Fortune orkester.

Sodim, da ta člen ne sodi v ustavo. Ustava je temeljna listina države, ki naj bi bila deležna kar najširšega soglasja vseh državljanov. Dovolite umora nerojenih otrok, zapisana v ustavi, to ne more biti. Splav je hudo vprašljiv že z vidika naravne morale, populoma nesprejemljiv pa je za krščansko etiko. Pravi kristjani ne bodo mogli sprejemati takih ustavnih določil. Tako utegne biti ta člen jabolko spora še dolgo med nami.

Sicer je vprašanje splava širše in se ne omejuje na neko ustavno določilo. Tu gre za splošno stališče državnih oblasti do narodne skupnosti, njeni moči in živiljenjske sposobnosti. Država bi morala imeti pozitivno stališče do živiljenja, do naroda kot živega organizma, ta organizem bi morala krepliti in varovati.

S tem pa se zastavlja vprašanje njene politike do mladih družin, do nosečnic, do prihodnosti mladih ljudi, ki jim mora omogočati stvarne obete srečne prihodnosti. S tem vrnja mladim zaupanje v živiljenje.

To je tudi vprašanje moralne vzgoje v smislu spoštovanja vsakega spočetega živiljenja, svetosti živiljenja kot daru od Boga, kot radosti in prihodnosti naroda. In tu ima svojo vlogo Cerkev, vsaj pri tistih, ki jih njen glas doseže.

• Ali lahko vaš nastop na Brezjah, oziroma vse nastope, ki so razburili določen del javnosti, opredelimo kot nastop proti temu, da se stanje, ko se nevrednote predstavljajo za vrednote, prikazuje kot edino norm(al)no?

Dejansko je v našem prostoru neka triumfalna, brezkrbna, posmehljiva nemoralnost. To kaže na dedičino prejšnjega režima in na pogubne vplive z Zahoda, ki sta se povezala v čudno »španovijo«. Da s tem ne bomo šlidaleč v tretjem tisočletju, nam je mnogim jasno. Cerkev na Slovenskem se je dolžna bojevati proti tem protivrednotam in jaz po svojih močeh to delam.

• Ko ste ne tako dolgo pred skofovskim imenovanjem predavalni v ljubljanskem Cankarjevem domu, ste spregovorili tudi o pojavnosti kulture smrti in jasno obsodili splav. Takrat je bil ta nastop očitno razumljen kot povsem normalen nastop cerkvenega dostojanstvenika, saj ni zbudil ostrejših razprav. Ko isto izjavo ponovite kot nadškof, pa so vaše besede označene kot napad na državo, demokracijo, civilizacijske pridobitve in še kaj. Ali ni v tem čutiti vsaj kanček protislovja ali pa gre celo za — vsaj posreden — dokaz, da so kritike včasih bolj kot na vsebino izjav naperjene proti vam osebno?

Ne bi reklo, da proti meni osebno. Pač pa proti cerkveni hierarhiji, ker njen glas seže dlje in globlje, in to mnoge vznemirja. V svojem permisivnem lagodju se čutijo prizadete.

(se nadaljuje)

Misijonska srečanja in pomenki

1199. Nimam besed zahvale, ki bi mogla

VSAKEMU in VSEM, ki zame molijo, darujejo sv. maše in sv. obhajila, pošiljajo karte, telefonirajo ali me obiskujejo, povedati, kako sem vsakemu hvaležen in враčam s svojim križem bolezni in dnevo sv. mašo ter molitvijo. Prosim, nadaljujte. Vračam hvalo vsak dan, dokler sem med in z Vami.

Z današnjim dnem moj naslov in telefon v Plainsboro (Princeton) ukinjam in oboje več ne obstaja. Moj novi naslov je za pisma in vso pošto: **Rev. Charles A. Wolbang CM**
St. Catherine's Infirmary
St. Vincent's Seminary
500 East Chelten Ave.
Philadelphia, PA 19144
U.S.A.

Telefon je 215-848-1985, Ext. 188. Na tej številki me lahko vsak čas dosežete.

Dve MZA veliki pionirki odšli

101-letna ga. Rose Vičič iz Slovenskega doma za ostarele na Neff Rd. v Clevelandu je dotrpela 26. avgusta in bila pokopana v svoji fari Marije Vnebovzete. Podpirala je vrsto bogoslovcev in dala za vse ponovno več let. Njen sin iz Vancouvera, B.C., nam je ponovno posredoval njene čeke, nekatere zelo visoke, enkrat \$5,000.00. Naj ti bo božji Misijonar bogat plačnik. Topla zahvala v imenu vseh, ki so bili vaših darov deležni.

8. septembra je v opoldne v nezavesti mirno preminula ga. **Francka Povšič**, žena dr. Boleslava iz Gorice in sina doktora ter hčerke, ki je fizični terapist. Imela je levkemijo več let in precej pretrpela ter redno prosila za molitve... Živeli so vsa leta v Bowling Greenu, O.

V BLAG SPOMIN
OB 12. OBLETNICI SMRTI
NAŠE DRAGE MAME,
STARE MAME, PRASTARE
MAME IN SESTRE

Leopoldina Žitnik
ki je umrla 24. sept. 1985.

*V božjem vrtu sladko spava,
kjer nežne cvetke valove,
naša ljuba, zlata mama,
za trpljenje več ne ve.*

*Srčna ljubljena nam mama,
šla prezgodaj si od nas,
dobra, skrbna si nam bila,
kako brez Tebe dolg je čas.*

Žalujoči ostali:

Ivan in Dušan — sinova
Poldi Bojc — hčerka
in družina

Cleveland, Ohio, 18. septembra 1997.

Ona je bila posebej velika dobrotnica Skupine sester Loyola v Rimu in on je redno pomagal kakemu duhovniku na Goriškem ali Primorskem preko naše MZA. Čekajo so bili navadno zelo visoki. V imenu vseh onih, ki so bili Vaše dobrote deležni, prisrčna zahvala. Naj vas Gospod nagradi v nebesih. Moje sožalje ostalim sorodnikom.

Molimo za obe pokojni, ki sta se pridružili naši veliki MZA družini v nebeškem kraljestvu. In dodajmo še Jerneja Kramarja, Toronto, iz Barovega krožka. R.I.P.

Dr. Marjan Smolik, knjižničar
teološke knjižnice, Dolničarjeva 4, 1000 Ljubljana, 22. avgusta kratko: »Bog Vam povrni za 5 škodel teoloških, večina angleških knjig, ki so sedaj prišle in za katere se Vam je g. nadškof že zahvalil. Prav tako za one, ki ste jih že preje poslali, ko ste še bili v stiku z našim prejšnjim rektorjem dr. Francetom Šuštarjem, ki je odšel za župnika v Grosuplje.

Semeniško knjižnico urejam že dolgo vrsto let, zato sem še bolj vesel angleških knjig, ki jih prej nismo imeli. Mladi bogoslovci pa večinoma znajo ta jezik, ki ga študirajo. Lepo pozdravlja in želi božjega blagoslova tu tudi gdč. Ferjan.

Marjan Smolik
Zadnje pismo o. Cukaleta

iz Indije, 18. avgusta 1997:
Dragi prijatelj o. Karel,

Prejel sem Tvoje pismo z vsemi duhovnimi in materialnimi blagoslovji in upam, da si zahvalo in zagotovilo lepo prejel. Takrat si mi pisal, da si na bolniških izvidih in tudi gdč. Sonjo je skrbelo, mene pa tudi. »No news is good news«, zato upam, da si zapustil bolnišnico in si zdaj spet na okopih za božjo kraljestvo. Hvala Bogu!

Nekaj posebnega me je spet doletelo, zato Ti sporočam. Tukaj je zavod imenovan Shanti Nir. Je nekak vdor Cer-

Novi Rooseveltov spomenik: Pevci mariborske LIRE v vrsti pred uradom za zaposlitev. Opomba: fotografijo je treba zelo od blizu pregledati, posebno za tiste, ki spomenika ne poznajo.

kve med izrazito hindujsko okolje. Namen njegov je, da bi Cerkev stala in obstala v čredi tistih, ki sicer Kristusa že kar poznajo, pa še ni dobil domovinske pravice.

Imamo 12 'gojencev', pravzaprav enajst, če izpustim najstarejšega, ki je nekak superintendent in mi zelo pomaga, kajti prišel sem semkaj šele pred dvema mesecema kot vodja tega instituta, ki ga finančno podpira belgijska provinca, oziroma bogotniki. Ustanovitelj pa je prezgodaj umrli p. Winckelmans.

Tukaj imamo sekcijs za »typewriting, shorthand in coaching«. Ubogi študentje dobijo tukaj inštrukcije po zelo nizki ceni itd. Problem ni denarni, pač pa leži nekje drugje. Ti ubožni študentje so se privadili, da ne plačajo niti ficka in zato so postali kot mladi mucki, ki spijo, jedo in dobivajo podporo.

Moj problem je, da jih vzgajamo v ljudi, ki morajo stati na lastnih nogah. Zato pritskam, naj vsaj nekaj plačajo, a tukaj je zdaj trdo presenečenje, ker od Cukaleta niso pričakovali vijaka. Postajam

»črna ovca«, a rad bi vztrajal.

Ni mi pa vseeno pri tem poslu. Usmiljenje in pametna razsodnost se bijeta v meni in legajo na mojo vest. Akademika višina se mora umakniti vzgojnim principom in tukaj, mislim, da lahko nekaj dobrega naredim.

Pričel sem z nedeljsko mašo za naše kristjane; okrog 40 družin je tod okrog in zdaj je nedeljska maša tudi nekak advent Jezusov v to hišo, kjer v drugem nadstropju prepevamo evharistično liturgijo. Pomagajo nam tudi nekristjani Deo Gratias.

Doslej naši kristjani niso vstopali v ta zavod (i.e. Shanti Nir). Imamo le tri katoličane med gojenci, kakih 150 učencev(-enk) prihaja na pouk in kakih stodvajset za tipkanje. Lepa prilika za Cerkev pri vzgojnem apostolatu. Jaz imam pa 82 let in čutim težo, zato je en motiv mojega pisma tudi prošnja za Tvoje molitveno posredovanje in da me pripomore MZA v molitve in žrtve. Prisrčna Ti hvala!

In za popolno zdravje in nadaljne moći, ker Te, dragi prijatelj, Cerkev rabi,

ostaniva kot zmerom v Kri-
stusu in Mariji

Tvoj JOŽE Cukale

Njegov naslov:

Rev. Jože Cukale, D.J.,
Shanti Nir — Haridebar
P.O Calcutta 700082, India
Rev. Charles Wolbang CM
St. Joseph's Seminary
St. Catherine's Infirmary
St. Vincent's Seminary
500 East Chelten Ave.
Philadelphia, PA 19144
Tel.: 215-848-1985, Ext. 188

NOVI GROBOVI

(nadaljevanje s str. 9)

starji Jože Šenk, rojen v Predosljah pri Kranju, Slovenija. Tukaj zapušča ženo Danico, sinove Mariono, Josepha, Henryja in Viktorja, sestro Kristino ter pet vnukov in tri vnukinje, v rojstni domovini pa sestre Milko Žnidaršič, Silvijo Tomažin in Tereso Gasperšič. Pokojni je bil zaposlen 22 let pri Ohio Leather Works in 18 let pri Packard Electric, član KSKJ. Pogreb je bil 10. septembra v oskrbi McClurkin na Girardskem pokopališču.

Dr. Zenon A. Klos

E. 185th Area

531-7700

-- Emergencies --

Dental Insurance Accepted

Laboratory on Premises — Same Day Denture Repair
COMPLETE DENTAL CARE FACILITY

848 E. 185 St.

(between Shore Carpet & Fun Services)

BRICKMAN & SONS

FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave.

481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

WATJ 1560 AM

PRESENTS

Weekend Polkas

Saturday

8:00 a.m. - 10 a.m. Polkas with Al Markic

10 am -12 Polka Spotlight,

Host Joe Godina

12 - 1 p.m. Mario's International Music

Host Mario Kavcic

1 p.m. - 3 p.m. Almar with Guest Musician

3 p.m. - 5 p.m. Polkatime America

Sunday

10 a.m. - 10:30 a.m. Magic Sound of the Button Box

Host John Pestotnik

10:30 a.m. - 11 a.m. Reflections of the

New Slovenia

Hostess Linda Cimperman

11 a.m. - 1 p.m. Polka Fun With Al & Harry

Host Al Markic & Harry Faint

1 p.m. - 2 p.m. Polka Tributes

Host Al Markic

2 p.m. - 3 p.m. International Hour

Host John Krizancic

3 p.m. - 5 p.m. Polkatime America